PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2007. gada 24. maijā *

Lieta T-151/01

Der Grüne Punkt — Duales System Deutschland GmbH, bijusī *Der Grüne Punkt — Duales System Deutschland AG*, Ķelne [*Cologne*] (Vācija), ko pārstāv V. Deselerss [*W. Deselaers*], B. Meirings [*B. Meyring*], E. Vāgners [*E. Wagner*] un K. Vaidemans [*C. Weidemann*], advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja S. Reitings [*S. Rating*], pēc tam P. Olivers [*P. Oliver*], H. Gedinga [*H. Gading*] un M. Šneiders [*M. Schneider*], un visbeidzot — V. Mūls [*W. Mölls*] un R. Zauers [*R. Sauer*], pārstāvji,

atbildētāja,

ko atbalsta

Vfw AG, Ķelne (Vācija), ko pārstāv H. F. Visels [*H. F. Wissel*] un J. Dreiers [*J. Dreyer*], advokāti,

* Tiesvedības valoda — vācu.

un

Landbell AG für Rückhol-Systeme, Maijence [*Mayence*] (Vācija),

BellandVision GmbH, Peņica [*Pegnitz*] (Vācija), ko pārstāv A. Rinne [*A. Rinne*] un A. Valcs [*A. Walz*], advokāti,

personas, kas iestājušās lietā,

par prasību atcelt Komisijas 2001. gada 20. aprīļa Lēmumu 2001/463/EK par [EK] 82. panta piemērošanas procesu (Lieta COMP D3/34493 — *DSD*) (OV L 166, 1. lpp.).

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA
(pirmā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs R. Garsija-Valdekasass [*R. García-Valdecasas*], tiesneši Dž. D. Kuks [*J. D. Cooke*] un I. Labucka,

sekretāre K. Andova [*K. Andová*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2006. gada 11. un 12. jūlijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

A — *Noteikumi par iepakojuma atkritumu rašanās novēršanu*

1 1991. gada 12. jūnijā Vācijas valdība pieņēma *Verordnung über die Vermeidung von Verpackungsabfällen* (Noteikumi par iepakojuma atkritumu rašanās novēršanu (*BGBl.* 1991 I, 1234. lpp.)), kuru šai lietai piemērojamā redakcija ar grozījumiem stājās spēkā 1998. gada 28. augustā (turpmāk tekstā — "Noteikumi" vai "Noteikumi par iepakojumu"). Noteikumu mērķis ir novērst un samazināt iepakojuma atkritumu ietekmi uz vidi. Šajā sakarā tajos ražotājiem un izplatītājiem ir noteikts pienākums pieņemt atpakaļ un pārstrādāt izlietotu pārdošanas iepakojumu, ārpus sabiedriskās atkritumu iznīcināšanas sistēmas.

2 Saskaņā ar Noteikumu 3. panta 1. punktu pārdošanā izmantotais iepakojums (turpmāk tekstā — "iepakojums") ir tas, kurā tirdzniecības vietās iepakotas gala patērētājam paredzētas preces. Tas ir arī iepakojums, ko izmanto veikali, ēdināšanas uzņēmumi un citi pakalpojumu sniedzēji, lai nodrošinātu vai atvieglotu preču nodošanu gala patērētājam (pakalpojumu iepakojums), kā arī trauki un vienreizējās lietošanas galda piederumi.

3 Noteikumu 3. panta 7. punktā ražotājs ir definēts kā persona, kas ražo iepakojumu, iepakojuma materiālus vai preces, kas ļauj tieši izgatavot iepakojumu, kā arī persona, kas iepakojumu ieved Vācijas teritorijā. Noteikumu 3. panta 8. punktā teikts, ka izplatītājs ir persona, kas laiž tirgū iepakojumu, iepakojuma materiālus un preces, kas ļauj tieši izgatavot iepakojumu, vai arī iepakotas preces neatkarīgi no izplatīšanas stadijas. Sabiedrības, kas pārdod pa pastu, arī ir izplatītājas Noteikumu izpratnē. Visbeidzot, gala patērētāja jēdziens ir galvenokārt definēts Noteikumu 3. panta 10. punktā kā persona, kas preci vairs nepārdod tālāk tādā formā, kādā tā tai ir piegādāta.

4 Iepakojuma ražotāji un izplatītāji tiem Noteikumos noteikto pienākumu pieņemt atpakaļ un pārstrādāt iepakojumu var izpildīt divējādi.

5 Pirmkārt, atbilstoši Noteikumu 6. panta 1. un 2. punktam ražotājiem un izplatītājiem ir tirdzniecības vietā vai tās tuvumā bez maksas jāpieņem atpakaļ gala patērētāju izlietotais iepakojums un tas jāpārstrādā (turpmāk tekstā — "individuālā sistēma"). Izplatītājam ir pienākums pieņemt atpakaļ tikai tāda veida, formas un izmēra iepakojumu, kā arī iepakotas preces, kas ietilpst tā piedāvājumā. Izplatītājiem, kuru veikalu platība nepārsniedz 200 m^2, pienākums ir pieņemt atpakaļ tikai tādu preču iepakojumu, kuru preču zīmes tie pārdod (Noteikumu 6. panta 1. punkta ceturtais un piektais teikums). Saskaņā ar Noteikumu 6. panta 1. punkta trešo teikumu individuālajā sistēmā izplatītājam ir gala patērētājam "skaidri redzamos un izlasāmos plakātos" jāpaziņo par iespēju atdot iepakojumu atpakaļ.

6 Otrkārt, atbilstoši Noteikumu 6. panta 3. punkta pirmajam teikumam ražotāji un izplatītāji var pievienoties sistēmai, kas nodrošina regulāru gala patērētāju izlietotā pārdošanas iepakojuma savākšanu to dzīvesvietā vai visā izplatītāja tirdzniecības zonā, lai to pārstrādātu (turpmāk tekstā — "kolektīvā sistēma"). Ražotāji un

izplatītāji, kas pieder pie kādas kolektīvās sistēmas, ir atbrīvoti no pienākuma pieņemt atpakaļ un pārstrādāt iepakojumu, kas ietilpst šajā sistēmā. Saskaņā ar Noteikumu 6. panta I pielikuma 4. punkta 2) apakšpunkta otro teikumu ražotājiem un izplatītājiem ir jāapliecina to piederība pie kādas kolektīvās sistēmas "ar marķējuma vai ar kāda cita piemērota līdzekļa palīdzību". Tie tādējādi var par šo piederību paziņot uz iepakojuma vai izmantot citus pasākumus, kā, piemēram, klientu informēšanu tirdzniecības vietā vai iepakojumam pievienojot paziņojumu.

7 Piemērojot Noteikumu 6. panta 3. punkta vienpadsmito teikumu, kolektīvajām sistēmām ir jābūt apstiprinātām attiecīgo federālo zemju [*Länder*] kompetentajās iestādēs. Lai šīs sistēmas tiktu apstiprinātas, tām it īpaši ir jāaptver vismaz visa vienas federālās zemes teritorija, jānodrošina regulāra iepakojuma savākšana patērētāju dzīvesvietu tuvumā un jābūt noslēgušām līgumus ar vietējām atkritumu pārvaldības organizācijām. Visi uzņēmumi, kas kādā federālajā zemē atbilst šiem nosacījumiem, var tur izveidot apstiprinātu kolektīvo sistēmu.

8 Kopš 2000. gada 1. janvāra individuālajām sistēmām un kolektīvajām sistēmām ir jāievēro vienāds reģenerācijas līmenis. Šis līmenis, kas ir noteikts Noteikumu I pielikumā, atšķiras atkarībā no materiāla, no kā izveidots iepakojums. Savākšanas un reģenerācijas pienākumu izpilde individuālās sistēmas gadījumā tiek nodrošināta ar neatkarīgu ekspertu izdotu sertifikātu, bet kolektīvās sistēmas gadījumā — sniedzot ticamus datus par savākto un pārstrādāto iepakojumu.

9 Turklāt Noteikumu 6. panta 1. punkta devītajā teikumā ir norādīts, ka, ja kāds izplatītājs nepilda savu pienākumu savākt un pārstrādāt iepakojumu ar individuālās sistēmas palīdzību, tam tas ir jādara ar kādas kolektīvās sistēmas palīdzību.

10 Šajā sakarā 2000. gada 24. maijā Vācijas iestādes Komisijai administratīvajā procesā paziņotajos apsvērumos (turpmāk tekstā — "Vācijas iestāžu apsvērumi") norādīja, ka Noteikumi par iepakojumu ļauj izplatītājam apvienot iepakojuma savākšanu tirdzniecības vietas tuvumā individuālajā sistēmā un savākšanu gala patērētāja tuvumā kolektīvajā sistēmā, pievienojoties kolektīvajai sistēmai tikai saistībā ar daļu no iepakojuma, ko tas ir laidis tirgū.

11 Vācijas iestāžu apsvērumos bija norādīts arī tas, ka, ja izplatītājs bija izvēlējies piedalīties kādā kolektīvajā sistēmā saistībā ar visu iepakojumu, ko tas pārdeva, tas vairs nebija pakļauts 6. panta 1. un 2. punktā paredzētajiem pienākumiem, kas nozīmēja, ka vēlāka izvēle iznīcināt iepakojumu individuāli nebija iespējama. Savukārt, ja izplatītājs sākumā izvēlējās individuālo sistēmu, vēlāka piedalīšanās kādā kolektīvajā sistēmā bija iespējama, ja reģenerācijas līmenis individuālās iznīcināšanas ietvaros nebija sasniegts.

B — Der Grüne Punkt — Duales System Deutschland GmbH *kolektīvā sistēma un līgums par firmas zīmes izmantošanu*

12 Kopš 1991. gada *Der Grüne Punkt — Duales System Deutschland GmbH* (turpmāk tekstā — "prasītāja" vai "*DSD*") ir vienīgā sabiedrība, kas izmanto kolektīvo sistēmu visā Vācijas teritorijā (turpmāk tekstā — "*DSD* sistēma"). Šajā sakarā *DSD* 1993. gadā apstiprināja visu federālo zemju kompetentās iestādes.

13 Attiecības starp *DSD* un ražotājiem un izplatītājiem, kas pieder pie tās sistēmas, regulē tipveida līgums par firmas zīmes "Der Grüne Punkt" izmantošanu (turpmāk tekstā — "līgums" vai "līgums par firmas zīmes izmantošanu"). Parakstot šo līgumu,

uzņēmumam, kas pievienojas sistēmai, ir tiesības par atlīdzību norādīt firmas zīmi "Der Grüne Punkt" uz pārdošanas iepakojuma, kas ietilpst *DSD* sistēmā (līguma par firmas zīmes izmantošanu 1. panta 1. punkts).

14 *DSD* pie tās sistēmas piederošo uzņēmumu vārdā nodrošina tā izlietotā pārdošanas iepakojuma savākšanu, šķirošanu un pārstrādi, ar kuru tie nolemj piedalīties *DSD* sistēmā, tādējādi atbrīvojot tos no minētā iepakojuma savākšanas un reģenerācijas pienākuma (līguma 2. pants).

15 Uzņēmumiem, kas piedalās sistēmā, ir jāinformē, kāda veida iepakojumu tie vēlas iznīcināt ar *DSD* sistēmas palīdzību, un jānorāda firmas zīme "Der Grüne Punkt" uz visa šāda veida iepakojuma, ko paredzēts izmantot Vācijā, lai *DSD* varētu uzņemties šo pienākumu pie sistēmas piederošā uzņēmuma vietā (līguma 3. panta 1. punkts).

16 Firmas zīmes lietotājs maksā *DSD* par visu iepakojumu ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt", ko tas izplata Vācijas teritorijā, saskaņā ar līgumu par firmas zīmes izmantošanu. Izņēmumi no šī noteikuma ir jāietver atsevišķā līgumā, rakstveidā (līguma 4. panta 1. punkts). Līguma 5. panta 1. punktā ir arī minēts, ka par visu iepakojumu ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt", ko firmas zīmes lietotājs izplata Vācijas teritorijā, ir jāmaksā (līguma 5. panta 1. punkts).

17 Maksas apmērs tiek aprēķināts, ņemot vērā divus faktorus, proti, pirmkārt, iepakojuma svaru un izmantotā materiāla veidu un, otrkārt, iepakojuma tilpumu vai izmēru. Maksa tiek aprēķināta, neietverot peļņu, un tā ir paredzēta tikai, lai segtu savākšanas, šķirošanas un reģenerācijas izmaksas, kā arī ar to saistītas administratīvās nodevas (līguma 4. panta 2. un 3. punkts). Ja izmaksas mainās, *DSD* pieņemot lēmumu, var maksu pielāgot.

18 *DSD* sistēmā iepakojums ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt" var tikt savākts vai nu speciālās atkritumu tvertnēs, kas ir atšķirīgas metālam, plastmasai un jauktam materiālam, vai nu tvertnēs, kas novietotas dzīvesvietu tuvumā (it sevišķi papīram un stiklam), bet pārējie atkritumi ir jāizmet sabiedriskās atkritumu iznīcināšanas sistēmas atkritumu tvertnēs.

19 *DSD* sistēmā prasītāja pati nevāc un nepārstrādā izlietoto iepakojumu, bet gan par šiem pakalpojumiem noslēdz apakšlīgumus ar savākšanas uzņēmumiem. Attiecības starp *DSD* un šiem uzņēmumiem regulē tipveida līgums, kurā vairākas reizes izdarīti labojumi un kura mērķis ir izveidot un izmantot sistēmu iepakojuma savākšanai un šķirošanai. Saskaņā ar šiem līgumiem par pakalpojumu sniegšanu, ko *DSD* ir noslēgusi ar 537 vietējiem uzņēmumiem, visiem šiem uzņēmumiem ir ekskluzīvas tiesības noteiktā teritorijā vākt iepakojumu priekš *DSD*. Sašķiroti šie materiāli tiek transportēti uz reciklēšanas centriem to pārstrādei.

20 2001. gada 17. septembrī Komisija procesā, kas ierosināts, pamatojoties uz [EKL] 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu, pieņēma Lēmumu 2001/837/EK (Lietas COMP/34493 — *DSD*, COMP/37366 — *Hofmann* + *DSD*, COMP/37299 — *Edelhoff* + *DSD*, COMP/37291 — *Rechmann* + *DSD*, COMP/37288 — *ARGE* un pieci citi uzņēmumi + *DSD*, COMP/37287 — *AWG* un pieci citi uzņēmumi + *DSD*, COMP/37526 — *Feldhaus* + *DSD*, COMP/37254 — *Nehlsen* + *DSD*, COMP/37252 — *Schönmakers* + *DSD*, COMP/37250 — *Altvater* + *DSD*, COMP/37246 — *DASS* + *DSD*, COMP/37245 — *Scheele* + *DSD*, COMP/37244 — *SAK* + *DSD*, COMP/37243 — *Fischer* + *DSD*, COMP/37242 — *Trienekens* + *DSD*, COMP/37267 — *Interseroh* + *DSD*) (OV L 319, 1. lpp.). Prasītāja lietā T-289/01 *Duales System Deutschland*/Komisija cēla prasību atcelt šo lēmumu.

Prāvas rašanās fakti

21 1992. gada 2. septembrī *DSD*, lai iegūtu negatīvu apstiprinājumu vai vismaz lēmumu piemērot atbrīvojumu, paziņoja Komisijai savus statūtus un vairākas vienošanās, starp kurām bija līgums par firmas zīmes izmantošanu un līgums par pakalpojumu sniegšanu.

22 Pēc 1997. gada 23. jūlijā *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* (OV C 100, 4. lpp.) saskaņā ar Padomes 1962. gada 6. februāra Regulas Nr. 17, "Pirmā regula par [EKL 81.] un [82.] panta īstenošanu" (OV 13, 204. lpp.), 19. panta 3. punktu publicētā paziņojuma, kurā Komisija pavēstīja savu nodomu apstiprināt paziņotās vienošanās, tā saņēma ieinteresēto trešo personu apsvērumus it īpaši par dažādiem līguma par firmas zīmes izmantošanu piemērošanas aspektiem. Šīs trešās personas it sevišķi kritizēja apgalvoto konkurences traucējumu, ko izraisīja dubults maksājums, piedaloties *DSD* sistēmā un kāda cita pakalpojuma sniedzēja sistēmā.

23 1998. gada 15. oktobrī *DSD* Komisijai iesniedza virkni ar saistībām, kas bija paredzētas, lai novērstu to, ka iepakojuma ražotājiem un izplatītājiem, kas piederēja pie *DSD* sistēmas, bija jāmaksā dubulta maksa, ja tie piedalījās kādā citā kolektīvajā sistēmā, kas darbojās reģionāli. *DSD* it sevišķi paredzēja situāciju, kurā kolektīvās sistēmas, kas darbojās vienā vai vairākās federālajās zemēs, bija izveidotas paralēli *DSD* sistēmai. Tādā gadījumā viena veida un viena izplatītāja vai ražotāja iepakojumu šajās federālajās zemēs varēja vākt kāda no šīm jaunajām kolektīvajām sistēmām, bet citās federālajās zemēs — *DSD* sistēma; *DSD* saistības šajā sakarā bija šādas (apstrīdētā lēmuma 4., 58. un 59. apsvērums):

"Ja tiek izveidotas un federālās zemes augstākajās iestādēs atbilstoši Noteikumu par iepakojumu 6. panta 3. punktam oficiāli apstiprinātas [*DSD* sistēmai] alternatīvas reģionāli darbojošās sistēmas, [*DSD*] ir gatava līgumu par firmas zīmes izmantošanu

piemērot tā, lai tiem, kas pievienojušies tās sistēmai, būtu iespējams piedalīties šajās sistēmās ar daļu sava iepakojuma. [*DSD*] neiekasēs maksu saskaņā ar līgumu par firmas zīmes izmantošanu par iepakojumu, ko savākušas šādas sistēmas, ja šī alternatīvā savākšana tikts apliecināta ar pierādījumiem. Otrs nosacījums atbrīvošanai no maksas par iepakojumu ar firmas zīmi ["Der Grüne Punkt"] ir tāds, ka nedrīkst tikt apdraudēta preču zīmes ["Der Grüne Punkt"] aizsardzība."

24 1999. gada 3. novembrī Komisija uzskatīja, ka *DSD* 1998. gada 15. oktobrī iesniegtajai virknei saistību bija jāattiecas arī uz individuālajām sistēmām, kas tiek izmantotas, lai iznīcinātu daļu iepakojuma, nevis tikai kolektīvajām sistēmām.

25 1999. gada 15. novembrī zināmi iepakojuma ražotāji Komisijai nosūtīja sūdzību. Tie apgalvoja, ka līgums par firmas zīmes izmantošanu kavēja individuālas iepakojuma savākšanas sistēmas izveidi. Tie uzskatīja, ka firmas zīmes izmantošana, ja *DSD* nesniedza atkritumu iznīcināšanas pakalpojumu, bija dominējoša stāvokļa ļaunprātīga izmantošana no *DSD* puses.

26 2000. gada 13. marta vēstulē *DSD* Komisijai ierosināja divas papildu saistības. Viena no tām attiecās uz gadījumu, kad iepakojuma ražotāji un izplatītāji daļai no sava iepakojuma izvēlējās individuālo sistēmu, bet *DSD* sistēmai pievienojās ar pārējo daļu. Tādā gadījumā *DSD* uzņēmās neiekasēt maksu saskaņā ar līgumu par firmas zīmes izmantošanu par individuālās sistēmas savākto iepakojumu, ar nosacījumu, ka par šo alternatīvo savākšanu tai tiek sniegti pierādījumi. Šie pierādījumi bija jāsniedz saskaņā ar Noteikumu par iepakojumu I pielikuma 2. punktā minētajām prasībām. 2000. gada 13. marta vēstulē *DSD* norādīja arī, ka tā neuzskatīja par nepieciešamu izdarīt izmaiņas 1998. gada 15. oktobrī iesniegtajās saistībās (skat. apstrīdētā lēmuma 7., 60. un 61. apsvērumu).

27 2000. gada 3. augustā Komisija *DSD* nosūtīja paziņojumu par iebildumiem, uz kuru tā atbildēja 2000. gada 9. oktobra vēstulē.

28 2001. gada 20. aprīlī Komisija pieņēma Lēmumu 2001/463/EK par [EKL] 82. panta piemērošanas procesu (Lieta COMP D3/34493 — *DSD*) (OV L 166, 1. lpp., turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums").

Process un lietas dalībnieku prasījumi

29 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2001. gada 5. jūlijā, prasītāja, pamatojoties uz EKL 230. panta ceturto daļu, cēla prasību atcelt apstrīdēto lēmumu.

30 Ar atsevišķu dokumentu, kas iesniegts Pirmās instances tiesas kancelejā tai pašā datumā, prasītāja saskaņā ar EKL 242. pantu iesniedza lūgumu apturēt apstrīdētā lēmuma 3. panta, kā arī 4., 5., 6. un 7. panta izpildi, ciktāl tie atsaucas uz 3. pantu, līdz brīdim, kad Pirmās instances tiesa būs pieņēmusi lēmumu pēc būtības.

31 Ar 2001. gada 15. novembra rīkojumu lietā T-151/01 R *Duales System Deutschland*/ Komisija (*Recueil*, II-3295. lpp.) Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs noraidīja lūgumu atlikt apstrīdētā lēmuma piemērošanu.

32 Ar prasības pieteikumiem, kas Pirmās instances tiesas kancelejā reģistrēti attiecīgi 2001. gada 16., 19. un 20. jūlijā, *Vfw AG*, *Landbell AG für Rückhol-Systeme* (turpmāk tekstā — "*Landbell*") un *BellandVision GmbH* lūdza iestāties šajā tiesvedībā Komisijas atbalstam. Pieteikumi par iestāšanos lietā tika paziņoti lietas dalībniekiem, kas sniedza savus apsvērumus noteiktajos termiņos.

33 Ar 2001. gada 5. novembra rīkojumu Pirmās instances tiesa (piektā palāta) atļāva šiem trim uzņēmumiem iestāties lietā, un tie varēja individuāli sniegt savus apsvērumus 2002. gada 7. februārī.

34 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Pirmās instances tiesa (piektā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu un procesa organizatorisko pasākumu ietvaros lietas dalībniekiem uzdeva vairākus jautājumus, uzaicinot uz tiem atbildēt tiesas sēdē. Šie jautājumi bija par dažādām iepakojuma savākšanas un reģenerācijas procesa stadijām un par apstākļiem, kādos varēja pastāvēt konkurence starp individuālajām un kolektīvajām sistēmām. Pirmās instances tiesa arī lūdza Komisiju iesniegt Vācijas iestāžu dokumentu, ko tās bija nosūtījušas administratīvajā procesā. Komisija šo dokumentu iesniedza 2006. gada 26. jūnijā.

35 2006. gada 11. un 12. jūlija tiesas sēdē tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz jautājumiem, ko uzdeva Pirmās instances tiesa.

36 Prasītājas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdēto lēmumu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

37 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir:

— prasību noraidīt;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

38 *Vfw* prasījums Pirmās instances tiesai ir noraidīt prasību.

39 *Landbell* prasījumi Pirmās instances tiesai ir:

— prasību noraidīt;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

40 *BellandVision* prasījumi Pirmās instances tiesai ir:

— prasību noraidīt;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

41 Pirms tiek izskatīti lietas dalībnieku argumenti par pieņemamību un tiesvedības būtību, jāapraksta apstrīdētā lēmuma saturs.

A — *Apstrīdētais lēmums*

42 Atšķirībā no Noteikumiem, kuros nav precizēts, vai, lai savāktu un pārstrādātu pārdoto iepakojumu, ir iespējams individuālu sistēmu savienot ar kolektīvu sistēmu vai arī izmantot vairākas kolektīvās sistēmas, apstrīdētajā lēmumā kā izejas punkts ir ņemta iepakojuma ražotāja vai izplatītāja iespēja savienot šīs dažādās sistēmas, lai izpildītu pienākumus, kas tiem noteikti saskaņā ar Noteikumiem.

43 Šajā sakarā Komisijas juridiskais vērtējums ir iedalāms divās daļās: pirmā ir veltīta *DSD* rīcības analīzei saistībā ar EKL 82. pantu (apstrīdētā lēmuma 65.–160. apsvērums un 1. pants), bet otrā — tādu pasākumu pārbaudei, ar kuriem Komisija, pamatojoties uz Regulas Nr. 17 3. panta 1. punktu, varētu izbeigt konstatēto ļaunprātīgo izmantošanu (apstrīdētā lēmuma 161.–167. apsvērums un 3.–7. pants). Apstrīdētais lēmums neattiecas uz *DSD* rīcības likumību saistībā ar EKL 86. panta 2. punktu.

1. *Par iespēju savienot vairākas savākšanas un reģenerācijas sistēmas, lai izpildītu Noteikumos par iepakojumu paredzētos pienākumus*

44 Iespēja izmantot vairākas savākšanas un reģenerācijas sistēmas, lai izpildītu Noteikumos par iepakojumu paredzētos pienākumus (turpmāk tekstā — "jauktās sistēmas"), ir apstrīdētā lēmuma pamattēze, kurai Komisija iedomājas šādus trīs variantus (apstrīdētā lēmuma 101. apsvērums):

— pirmais variants ir gadījums, kad ražotājs vai izplatītājs vienai daļai sava iepakojuma izmanto *DSD* kolektīvo sistēmu (valstī), bet pārējam iepakojumam — citu kolektīvo sistēmu (reģionā);

— otrais variants ir gadījums, kad ražotājs vai izplatītājs izmanto *DSD* sistēmu vienai daļai sava iepakojuma, bet pārējam iepakojumam — individuālo sistēmu;

— trešais variants ir gadījums, kad ražotājs vai izplatītājs uztic visa sava iepakojuma iznīcināšanu Vācijā sistēmām, kuras konkurē ar *DSD* sistēmu, bet citās dalībvalstīs pievienojas sistēmai, kas izmanto firmas zīmi "Der Grüne Punkt".

45 Apstrīdētajā lēmumā ir minēti vairāki faktori, kas ļauj konstatēt iespēju izmantot jauktās sistēmas. Tā lēmumā ir norādīts, ka no Vācijas iestāžu apsvērumiem (apstrīdētā lēmuma 20. apsvērums) izriet, ka Noteikumi ļauj savienot individuālu sistēmu un kolektīvu sistēmu, piedaloties kolektīvajā sistēmā tikai, lai savāktu daļu pārdotā iepakojuma. Vācijas iestādes tomēr precizē, ka tādā gadījumā patērētāji un iestādes ir skaidri jāinformē, uz kādu iepakojumu attiecas pienākums to savākt tirdzniecības vietās vai to tuvumā un uz kādu šāds pienākums neattiecas (apstrīdētā lēmuma 20. apsvērums). Apstrīdētajā lēmumā ir arī uzsvērts, ka no kādas agrākas Vācijas iestādes atbildes izriet, ka Noteikumu 6. panta 3. punkts nenozīmē, ka būtu

iespējams izmantot tikai vienu sistēmu. Vācijas iestādēm tādējādi nekad nav bijis nolūka visā valstī vai katrā federālajā zemē ļaut izveidot tikai vienu kolektīvo sistēmu (apstrīdētā lēmuma 23. apsvērums).

46 Vācijas iestāžu apsvērumi tādējādi ļauj konstatēt, ka Noteikumos paredzētā alternatīva, saskaņā ar kuru iepakojuma ražotājs vai izplatītājs var izmantot individuālu sistēmu vai kolektīvu sistēmu, lai izpildītu savus pienākumus, neiebilst pret jauktu sistēmu. Vēl Pirmās instances tiesa norāda, ka prasītāja šajā lietā apstrīd nevis iepakojuma ražotāja vai izplatītāja iespēju izmantot jauktu sistēmu, bet drīzāk Komisijas veikto tās rīcības vērtējumu gan saistībā ar EKL 82. pantu, gan Regulas Nr. 17 3. panta 1. punktu.

2. *Vērtējums saistībā ar EKL 82. punktu*

47 Saskaņā ar apstrīdēto lēmumu *DSD* ir vienīgais uzņēmums, kas piedāvā kolektīvo sistēmu visā Vācijas teritorijā, un *DSD* sistēma savāc aptuveni 70 % no pārdošanas iepakojuma Vācijā, kā arī aptuveni 82 % no pārdošanas iepakojuma, kas Vācijā savākts pie patērētājiem (apstrīdētā lēmuma 95. apsvērums). Tas, ka *DSD* atrodas dominējošā stāvoklī, šajā lietā nav apstrīdēts.

48 Šajā lietā apstrīdētajā lēmumā raksturotā dominējošā stāvokļa ļaunprātīgā izmantošana ir balstīta uz to, ka *DSD* no iepakojuma ražotājiem un izplatītājiem, kas pieder pie *DSD* sistēmas, iekasētā maksa ir nevis saistīta ar faktisku šīs sistēmas

izmantošanu, bet aprēķināta, ņemot par pamatu iepakojuma ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt" daudzumu, ko šie ražotāji un izplatītāji pārdod Vācijā (līguma 4. panta 1. punkts un 5. panta 1. punkts). Taču ražotājiem un izplatītājiem, kas piedalās *DSD* sistēmā, firmas zīme "Der Grüne Punkt" ir jānorāda uz visa iepakojuma, kas tiek darīts zināms *DSD* un kas ir paredzēts patēriņam Vācijā (līguma 3. panta 1. punkts). Tādējādi saskaņā ar lēmumu *DSD* ļaunprātīgi izmanto dominējošo stāvokli, nesaistot saskaņā ar līgumu maksājamo maksu ar faktisku *DSD* sistēmas izmantošanu. No Komisijas uz klientu vai *DSD* konkurentu sūdzību pamata veiktās izpētes faktiski izriet, ka *DSD* pārskaitāmās maksas aprēķina metode liedz zināmiem iepakojuma ražotājiem, *DSD* sistēmas klientiem, iespēju izmantot savu individuālo sistēmu vai kādu citu kolektīvo sistēmu, lai rūpētos par daļu no iepakojuma, ko tie pārdod (apstrīdētā lēmuma 100.–102. apsvērums).

49 Šajā sakarā apstrīdētajā lēmumā ir uzskatīts, ka *DSD* ieteiktais risinājums, proti, atteikties no firmas zīmes "Der Grüne Punkt" norādīšanas uz iepakojuma, ko vāc nevis *DSD* sistēma, bet kāda cita individuāla vai kolektīva sistēma, ekonomisko apstākļu dēļ "daudzos gadījumos" nebūtu iespējams (apstrīdētā lēmuma 103. apsvērums). Šādam risinājumam faktiski būtu nepieciešama selektīva iepakojuma marķēšana (ar vai bez firmas zīmes "Der Grüne Punkt"), kas radītu lielas izmaksas, ja iepakojums ir vienāds vai tiek izmantoti dažādi izplatīšanas veidi (apstrīdētā lēmuma 104. un 105. apsvērums). Turklāt šāda risinājuma gadījumā iepakojuma ražotājiem un izplatītājiem, kas izmanto jauktās sistēmas, būtu jānodrošina, lai iepakojums ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt" tiktu izmests vietās, kur *DSD* sistēma šo iepakojumu savāc, bet iepakojums, uz kura nav šīs firmas zīmes, tiktu izmests vietās, kur tā savākšanu nodrošina citas sistēmas, kas praktiski nav iespējams (apstrīdētā lēmuma 106. apsvērums). Visbeidzot, ņemot vērā to, ka gala patērētājs bieži tikai pēc iepakotās preces iegādes vai, iespējams, pēc tās izlietošanas nolemj, vai iepakojumu nogādāt kādai kolektīvajai sistēmai dzīvesvietas tuvumā vai to aiznest uz tirdzniecības vietu, lai nodotu individuālajai sistēmai, nav iespējams noteikt, kāda daļa no iepakojuma ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt" tiks savākta vienā vai otrā savākšanas veidā (apstrīdētā lēmuma 107. apsvērums).

50 Komisija apstrīdētajā lēmumā uzskata, ka ļaunprātīgai izmantošanai, kas raksturota saistībā ar līgumā par firmas zīmes izmantošanu noteikto samaksas sistēmu, ir divējādas sekas. Pirmkārt, saistot maksu tikai ar firmas zīmes izmantošanu, *DSD* uzņēmumiem, kas neizmanto pakalpojumu, kas tos atbrīvo no pienākuma iznīcināt iepakojumu, vai uzņēmumiem, kas to izmanto tikai daļai iepakojuma, nosakot netaisnīgas darījuma cenas un nosacījumus. Tā kā pakalpojuma sniegšanas izmaksas ļoti atšķiras no tā cenas, tas esot ļaunprātīgas dominējoša stāvokļa izmantošanas gadījums EKL 82. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē (apstrīdētā lēmuma 111.–113. apsvērums). Otrkārt, tā kā samaksas sistēma ir noteikta līgumā par firmas zīmes izmantošanu, uzņēmumiem, kam ir uzlikts pienākums, neesot ekonomiski izdevīgi pievienoties individuālai sistēmai vai kādai konkurējošai kolektīvai sistēmai, jo šiem uzņēmumiem ir vai nu papildus konkurentam maksājamai atlīdzībai jāpārskaita maksa *DSD*, vai nu jāizveido atsevišķas iepakojuma sērijas un izplatīšanas vietas. Samaksas sistēma tādējādi apgrūtinot *DSD* sistēmas konkurentu ieeju tirgū (skat. apstrīdētā lēmuma 114. un 115. apsvērumu).

51 Komisija sīkāk apraksta ļaunprātīgo izmantošanu, ko rada līgumā noteiktā maksa iepriekš minētajos trīs variantos. Par pirmo variantu, jaukto sistēmu, kurā savienota *DSD* kolektīvā sistēma visā valstī un kāda cita kolektīvā sistēma reģionā, apstrīdētajā lēmumā ir norādīts, ka šādai iespējai šobrīd ir nepieciešams vai nu dažāds marķējums atkarībā no izmantotās sistēmas, vai nu maksas pārskaitīšana abām šīm sistēmām. Tāpēc tas, ka *DSD* pieprasa maksu par visu Vācijā pārdotā iepakojuma daudzumu, padara ekonomiski neizdevīgu piedalīšanos kādā reģionālajā kolektīvajā sistēmā (skat. apstrīdētā lēmuma 118.–123. apsvērumu).

52 Lai novērstu šo problēmu, *DSD* administratīvajā procesā uzņēmās saistības (apstrīdētā lēmuma 58. un 59. apsvērums) līgumu par firmas zīmes izmantošanu piemērot tā, lai attiecīgajiem ražotājiem un izplatītājiem būtu iespēja piedalīties kādā citā kolektīvajā sistēmā ar daļu no sava iepakojuma, tomēr ar nosacījumu, ka tie par to sniedz pierādījumus un neapdraud preču zīmes "Der Grüne Punkt" aizsardzību. Tā kā *DSD* atteicās atcelt nosacījumu par preču zīmes aizsardzību, kas turklāt ir

izteikums, kas netika tuvāk paskaidrots, apstrīdētajā lēmumā tika uzskatīts, ka ar šīm saistībām nepietika, lai kliedētu Komisijas minētās bažas (skat. apstrīdētā lēmuma 122. un 123. apsvērumu).

53 Par otro variantu, jaukto sistēmu, kurā savienota individuālas sistēmas un *DSD* sistēmas izmantošana, apstrīdētajā lēmumā norādīts, ka tas, ka *DSD* pieprasa maksu par visu Vācijā pārdoto iepakojuma daudzumu, izslēdz iespēju, ka daļu no šī iepakojuma var iznīcināt ar individuālās sistēmas palīdzību (skat. apstrīdētā lēmuma 124.–128. apsvērumu).

54 Lai novērstu šo problēmu, *DSD* administratīvajā procesā uzņēmās saistības (apstrīdētā lēmuma 60. un 61. apsvērums) neiekasēt maksu saskaņā ar līgumu par to iepakojuma daļu, ko savāc individuālā sistēma, tomēr ar nosacījumu, ka par to tiek sniegti pierādījumi. Šajās saistībās *DSD* arī precizēja, ka firmas zīmes "Der Grüne Punkt" izmantošana būs iespējama tikai uz iepakojuma, ko vāc *DSD* sistēma, un to tātad nevarēs norādīt uz iepakojuma, ko vāc individuālā sistēma. Taču Komisija uzskatīja, ka praktiski nebija iespējams izveidot atsevišķas iepakojuma sērijas un izplatīšanas vietas, ņemot vērā, ka bija gandrīz neiespējami, ka attiecīgais iepakojuma ražotājs vai izplatītājs šajā stadijā varētu noteikt, kuru iepakojumu patērētājs nodos kolektīvajai sistēmai un kuru individuālajai sistēmai. Tāpēc Komisija uzskatīja, ka ar šīm saistībām nepietika, lai kliedētu bažas, ko tā bija izteikusi par konkurences situāciju (skat. apstrīdētā lēmuma 127. un 128. apsvērumu).

55 Par trešo variantu, kurā nenotiek piedalīšanās *DSD* sistēmā Vācijā, bet savākšanas un iznīcināšanas sistēmā, kas izmanto firmas zīmi "Der Grüne Punkt" kādā citā

dalībvalstī, kas ir gadījums, kurā *DSD* varētu pieprasīt maksas pārskaitīšanu Vācijā, apstrīdētajā lēmumā ir norādīts, ka administratīvajā procesā *DSD* uzņemtās saistības un tās paziņojums ļauj novērst Komisijas šajā sakarā konstatētās problēmas (skat. apstrīdētā lēmuma 62.–64. un 129.–135. apsvērumu).

56 Apstrīdētajā lēmumā ir precizēts, ka konstatēto ļaunprātīgo izmantošanu neattaisno apgalvotā nesaskaņa starp Noteikumu normām un firmas zīmes "Der Grüne Punkt" norādi uz iepakojuma, saistībā ar kuru netiek nodrošināts pakalpojums pārņemt pienākumu iznīcināt atkritumus (skat. apstrīdētā lēmuma 136.–142. apsvērumu). To neattaisnojot arī nepieciešamība saglabāt firmas zīmes "Der Grüne Punkt" atšķirtspēju (skat. apstrīdētā lēmuma 143.–153. apsvērumu). Šajā sakarā lēmumā ir atsauce uz *Kammergericht Berlin* (Berlīnes Augstākā apgabaltiesa, Vācija) 1994. gada 14. jūnija spriedumu un minēts, ka šīs firmas zīmes pamata funkcija ir izpildīta, "ja tā patērētājam norāda, ka tam ir iespēja uzticēt iepakojumu iznīcināt *DSD*". Tāpēc minētās firmas zīmes funkcija nepieprasa, lai tā tiktu norādīta tikai uz iepakojuma, par kuru rūpējas *DSD* sistēma, ja šī sistēma vāc tikai daļu no šī iepakojuma (skat. apstrīdētā lēmuma 145. apsvērumu).

57 Apstrīdētajā lēmumā ir arī norādīts, ka dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, ko rada līgumā noteiktās apstrīdētās maksas noteikumi, ņemot vērā apstākļus, kādos Vācijā un kopējā tirgū notiek iepakojuma savākšana un pārstrāde, var būtiski ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm (skat. apstrīdētā lēmuma 155.–160. apsvērumu). Turklāt ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm šajā lietā nav apstrīdēta.

58 Tādējādi apstrīdētajā lēmumā saskaņā ar EKL 82. pantu veiktajā vērtējumā ir norādīts, ka zināmos gadījumos *DSD* rīcība, pieprasot maksu par visu Vācijā pārdoto iepakojumu ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt", veido dominējoša stāvokļa

ļaunprātīgu izmantošanu. Šis EKL 82. panta pārkāpums apstrīdētā lēmuma 1. pantā ir aprakstīts šādi:

"[*DSD*] rīcība, atbilstoši līguma par firmas zīmes izmantošanu 4. panta 1. punkta pirmajam teikumam un 5. panta 1. punkta pirmajam teikumam pieprasot maksu par visu Vācijā pārdoto pārdošanas iepakojumu ar firmas zīmi ["Der Grüne Punkt"], nav saderīga ar kopējo tirgu, jo uzņēmumi, kam ir uzlikts pienākums saskaņā ar Noteikumiem par iepakojumu:

a) līguma par firmas zīmes izmantošanu 2. pantā paredzēto pakalpojumu uzņemties pienākumu iznīcināt atkritumus izmanto tikai daļai no iepakojuma [pirmais un otrais variants] vai neizmanto vispār, bet Vācijā laiž tirgū standarta iepakojumu, kas tiek pārdots arī citās [Eiropas Ekonomikas zonas] dalībvalstīs un saistībā ar kuru tie pieder pie kādas savākšanas sistēmas, kas izmanto firmas zīmi ["Der Grüne Punkt"] [trešais variants], un

b) pierāda, ka saistībā ar visu vai daļu no iepakojuma daudzuma, kuram tie izmanto pakalpojumu uzņemties pienākumu iznīcināt atkritumus, tie Noteikumos par iepakojumu uzlikto savākšanas pienākumu izpilda ar konkurējošu kolektīvo sistēmu vai individuālo sistēmu palīdzību."

3. *Vērtējums par Regulas Nr. 17 3. panta 1. punktu*

59 Pēc dominējoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas konstatējuma apstrīdētajā lēmumā saskaņā ar Regulas Nr. 17 3. panta 1. punktu ir noteikts, kādā veidā *DSD*

ir jāizbeidz konstatētais pārkāpums (apstrīdētā lēmuma 161.–167. apsvērums un 2.–7. pants).

60 Galvenais no šiem pasākumiem uzliek *DSD* pienākumu neiekasēt maksu par Vācijā pārdotu iepakojumu ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt", saistībā ar kuru tā nesniedz pakalpojumu, pārņemot atkritumu iznīcināšanas pienākumu, un kuram Noteikumos par iepakojumu uzliktie pienākumi tiek izpildīti citādi. Šis apstrīdētā lēmuma 3. pantā definētais pasākums pirmajam un otrajam variantam ir šāds:

"*DSD* uzņemas ne no viena līguma par firmas zīmes izmantošanu parakstītāja neiekasēt maksu par Vācijā pārdotu pārdošanas iepakojumu ar firmas zīmi ["Der Grüne Punkt"], saistībā ar kuru tā nesniedz pakalpojumu, pārņemot atkritumu iznīcināšanas pienākumu atbilstoši minētā līguma par firmas zīmes izmantošanu 2. pantam, un saistībā ar kuru Noteikumos par iepakojumu uzliktie pienākumi tiek izpildīti citādi.

Pirmajā daļā minētās saistības aizstāj līguma par firmas zīmes izmantošanu 4. panta 1. punkta otrajā teikumā paredzēto atkāpes noteikumu."

61 Turklāt apstrīdētā lēmuma 5. pantā Komisija šajos gadījumos nepieciešamo pierādījumu noteikumus apraksta šādi:

"1. [Pirmais variants] Ja daļu vai visu iepakojumu vāc kāda konkurējoša kolektīvā sistēma, sistēmas pārvaldītāja apliecinājums, apgalvojot, ka šī konkurējošā kolektīvā

sistēma apstrādā atbilstošo daudzumu, ir pietiekams pierādījums tam, ka 3. un 4. pantā minētie Noteikumos par iepakojumu uzliktie pienākumi ir izpildīti citādi.

2. [Otrais variants] Ja daļu vai visu iepakojumu vāc kāda individuālā sistēma, pietiek ar vēlāku neatkarīga eksperta apliecinājuma uzrādīšanu, kurā norādīts, ka ir izpildīti savākšanas un reģenerācijas pienākumi. Apliecinājums var būt izveidots individuāli katram ražotājam vai izplatītājam vai visiem uzņēmumiem, kas piedalās individuālajā sistēmā.

3. *DSD* nekādā gadījumā nevar pieprasīt, lai apliecinājums tiktu uzrādīts vēlākā datumā nekā paredzēts Noteikumos par iepakojumu.

4. Par pierādījumiem, kas jāsniedz *DSD*, — neatkarīgi no atbilstošās Noteikumu par iepakojumu redakcijas, pietiek, ka apliecinājums līgumslēdzējiem apstiprina, ka saistībā ar noteikto iepakojuma daudzumu ir izpildītas savākšanas un reģenerācijas prasības.

5. Ja apliecinājums ietver citu informāciju, to var padarīt nesalasāmu.

6. Gan sistēmas pārvaldītāja, gan neatkarīga eksperta apliecinājumu var aizstāt ar auditora izdotu sertifikātu, kas *a posteriori* apliecina, ka saistībā ar noteikto iepakojuma daudzumu ir izpildīti Noteikumos par iepakojumu uzliktie pienākumi.

7. Nevienu citu līguma par firmas zīmes izmantošanu noteikumu nevar piemērot tā, lai pastiprinātu prasības par *DSD* sniedzamajiem pierādījumiem."

62 Lēmuma 4. pantā ir paredzēta īpaša trešā varianta situācija:

"1. *DSD* ir aizliegts iekasēt maksu par iepakojumu, ko kāda savākšanas un reģenerācijas sistēma vāc kādā citā dalībvalstī, izmantojot firmas zīmi ["Der Grüne Punkt"], un kas ar firmas zīmi ir pārdots teritorijā, kurā piemērojami Noteikumi par iepakojumu, ar nosacījumu, ka tiek apliecināts, ka Noteikumos par iepakojumu uzliktie pienākumi ir izpildīti citādi, nevis pievienojoties sistēmai, ko atbilstoši Noteikumu 6. panta 3. punktam izveidojusi *DSD*.

2. *DSD* atbrīvošanai no maksas var noteikt nosacījumu, ka uz 1. punktā minētā iepakojuma blakus firmas zīmei ["Der Grüne Punkt"] gala patērētājam rakstiski vai citā piemērotā veidā tiek norādīts, ka iepakojumu nevāc sistēma, ko atbilstoši Noteikumu 6. panta 3. punktam izveidojusi *DSD*.

3. Ja par norādes uztveramību rodas nesaskaņas, puses lūdz Komisiju vienas nedēļas laikā pēc tam, kad viena vai abas puses ir konstatējušas nesaskaņas, iecelt ekspertu.

Eksperta uzdevums ir četru nedēļu laikā konstatēt, vai dažādie norāžu veidi, ko iecerējušas puses, atbilst 2. punktā formulētajām prasībām, ņemot vērā iepakojuma galvenos uzdevumus [..]."

63 Tieši šajā aspektā ir jāizskata lietas dalībnieku argumenti.

B — *Par prasības pieņemamību*

1. *Par prasības pieņemamību, ciktāl tā attiecas uz apstrīdētā lēmuma 4. pantu*

64 Komisija apgalvo, ka prasībā ir lūgts atcelt visu apstrīdēto lēmumu, neminot īpašo 4. pantā aprakstīto situāciju, kura esot nošķirama no pārējām apstrīdētā lēmuma daļām. Tas, ka prasītāja par šo aspektu neizsakās, neatbilstot Pirmās instances tiesas reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktam, un prasība, ciktāl tā attiecas uz apstrīdētā lēmuma 4. pantu, esot jāatzīst par nepieņemamu.

65 Prasītāja apgalvo, ka saskaņā ar Reglamenta noteikumiem prasības pieteikumā ir skaidri un precīzi jānorāda fakti un juridiskie pamati, kas ļautu Komisijai sagatavoties aizstāvībai, bet Pirmās instances tiesai veikt pārbaudi (Pirmās instances tiesas 1993. gada 28. aprīļa rīkojums lietā T-85/92 *De Hoe*/Komisija, *Recueil*, II-523. lpp., 20. punkts). It sevišķi prasības pieteikumā ir uzskaitīti iemesli, kāpēc apstrīdētos līguma par firmas zīmes izmantošanu noteikumus nevar uzskatīt par ļaunprātīgiem EKL 82. panta izpratnē, kas liedzot pamatu visiem apstrīdētā lēmuma 4. pantā paredzētajiem pasākumiem.

66 Pirmās instances tiesa norāda, ka apstrīdētajā lēmumā ir raksturota dominējoša stāvokļa ļaunprātīga izmantošana (1. pants) un tāpēc *DSD* uzlikti zināmi pienākumi, lai izbeigtu šo ļaunprātīgo izmantošanu (3.–7. pants). It sevišķi Komisija apstrīdētā lēmuma 4. pantā ir noteikusi pienākumu, kas paredzēts, lai izbeigtu dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu gadījumā, kad ražotājs vai izplatītājs paredz

pārdot iepakojumu kādā citā dalībvalstī, nevis Vācijā, pievienojoties savākšanas un reģenerācijas sistēmai, kas izmanto firmas zīmi "Der Grüne Punkt", bet šim pašam iepakojumam, kas pārdots Vācijā, izpilda šos pienākumus, nepiedaloties *DSD* sistēmā.

67 Taču prasības pirmajā pamatā par EKL 82. panta pārkāpumu prasītāja lūdz atcelt apstrīdēto lēmumu, ciktāl tajā esot nepareizi konstatēta dominējoša stāvokļa ļaunprātīga izmantošana. Ja Pirmās instances tiesa šo pamatu atzītu par pamatotu, visi apstrīdētajā lēmumā *DSD* uzliektie pienākumi, kas paredzēti, lai izbeigtu šo ļaunprātīgo izmantošanu, būtu jāatceļ bez nepieciešamības pārbaudīt apstrīdētā lēmuma 4. pantā minēto īpašo situāciju.

68 Tāpat prasības otrajā pamatā par Regulas Nr. 17 3. panta un samērīguma principa pārkāpumu prasītāja lūdz atcelt apstrīdētā lēmuma 4. pantā uzlikto pienākumu, ciktāl tas esot nesamērīgs, ciktāl tajā *DSD* esot uzlikts pienākums sniegt pakalpojumus ar pēcapmaksu un izslēgta maksa tikai par preču zīmes izmantošanu, ņemot vērā iespēju iepakojumu marķēt selektīvi vai neizmantot preču zīmi "Der Grüne Punkt".

69 Tādējādi jākonstatē, ka prasības pieteikums atbilst formālajiem nosacījumiem, kas noteikti Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktā, un ka Pirmās instances tiesa tādējādi var veikt pārbaudi. Tādējādi Komisijas lūgums atzīt prasību par nepieņemamu, ciktāl tā attiecas uz apstrīdētā lēmuma 4. pantu, ir jānoraida.

2. *Par pamatu celšanu tiesvedības laikā*

70 Komisija apgalvo, ka replikā esot ietverti trīs jauni pamati par līguma par firmas zīmes izmantošanu jaunu interpretāciju (skat. turpmāk 115. punktu), par novecojušas Noteikumu par iepakojumu versijas citātiem apstrīdētā lēmuma faktu izklāstā un par to, ka patērētājs nevarot lūgt individuālās sistēmas vākt iepakojumu dzīvesvietas tuvumā. Šie pamati tāpēc esot jāatzīst par nepieņemamiem.

71 Pirmās instances tiesa norāda, ka saskaņā ar Reglamenta 48. panta 2. punkta pirmo daļu jaunu pamatu izvirzīšana tiesvedības laikā ir aizliegta vismaz, ja šie pamati nav balstīti uz tādiem tiesību vai faktiskiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi iztiesāšanas laikā. Šajā sakarā pamats, kas tikai papildina iepriekš tieši vai netieši izvirzītu pamatu un kas ir cieši saistīts ar to, ir jāatzīst par pieņemamu (skat. Pirmās instances tiesas 2003. gada 10. aprīļa spriedumu lietā T-195/00 *Travelex Global and Financial Services* un *Interpayment Services*/Komisija, *Recueil*, II-1677. lpp., 33. un 34. punkts un tajos minētā judikatūra).

72 Šajā lietā apgalvotie jaunie pamati, ko kritizē Komisija, faktiski ir tikai argumenti, ko prasītāja izvirza, atbildot uz Komisijas iebildumu rakstā saistībā ar pirmo pamatu par EKL 82. panta pārkāpumu minētajiem argumentiem.

73 Tādējādi Komisijas minētais šķērslis tiesas procesam saistībā ar jaunu pamatu izvirzīšanu tiesvedības laikā ir jānoraida.

3. *Par zināmu prasītājas iesniegtu pielikumu ņemšanu vērā*

a) Par K. Vaidemana sagatavotajiem pielikumiem

74 Komisija uzsver, ka viena no *DSD* advokātiem — K. Vaidemana sagatavotie pielikumi par iepakojuma sistēmas vides aizsardzības pārvaldību Vācijā (prasības pieteikuma A pielikums) un *DSD* sistēmas pamatojumu, ievērojot EKL 86. pantu, (replikas A pielikums) ietver paskaidrojumus, kas nav pārņemti prasītājas procesuālajos rakstos. Tāpēc Pirmās instances tiesai šie pielikumi neesot jāņem vērā, jo apgalvojums par tiesību aktu pārkāpumu nevarot izrietēt tikai no norādes uz pielikumiem.

75 Pirmās instances tiesa norāda, ka, lai nodrošinātu tiesisko drošību un pareizas tiesvedības principu, lai prasība būtu pieņemama, būtiskākajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, uz kuriem tā balstīta, kaut vai kopsavilkuma veidā, bet konsekventi un saprotami ir jāizriet no paša prasības pieteikuma teksta (Tiesas 1961. gada 15. decembra spriedums apvienotajās lietās 19/60, 21/60, 2/61 un 3/61 *Société Fives Lille Cail* u.c./Augstā iestāde, *Recueil*, 561. un 588. lpp., un Pirmās instances tiesas 2005. gada 21. septembra spriedums lietā T-87/05 *EDP*/Komisija, Krājums, II-3745. lpp., 155. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā sakarā — lai gan prasības pieteikuma pamatdaļu specifiskos aspektos var pamatot un papildināt, atsaucoties uz izvilkumiem no tam pievienotajiem materiāliem, vispārīga norāde uz citiem dokumentiem, pat ja tie ir pievienoti prasības pielikumam, nevar kompensēt tādu būtisku juridisku argumentu trūkumu, kuriem saskaņā ar Reglamenta 44. panta 1. punktu jābūt ietvertiem prasības pieteikumā (Pirmās instances tiesas 1999. gada 21. maija rīkojums lietā T-154/98 *Asia Motor France* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1703. lpp., 49. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *EDP*/Komisija, 155. punkts un tajā minētā judikatūra).

76 Šajā lietā jākonstatē, ka Vaidemana sagatavotie pielikumi par iepakojuma sistēmas vides aizsardzības pārvaldību Vācijā un *DSD* sistēmas pamatojumu, ievērojot EKL 86. pantu, tiešām ir dokumenti, ko iesniedzis viens no advokātiem, kas Pirmās instances tiesā pārstāv *DSD*. Tātad galvenajiem šajos pielikumos izstrādātajiem

juridisko argumentu elementiem ir jābūt iekļautiem prasības pieteikumā vai replikā, kurās ir jābūt norādei uz izvilkumiem no šiem pielikumiem, lai pamatotu vai papildinātu to saturu, bet kas nevar tikai vispārīgi norādīt uz minētajiem pielikumiem.

77 Taču, runājot par pirmo no šiem pielikumiem, prasības pieteikumā bez nekādiem tuvākiem paskaidrojumiem ir tikai norādīts, ka secinājums, pie kura iepakojuma sistēmas vides aizsardzības pārvaldības Vācijā analīzes rezultātā nonāk Vaidemans, ir vienāds ar prasības pieteikumā pausto, konkrēti nenorādot, uz kādiem aspektiem šajā 54 lappušu pielikumā tas atsaucas.

78 Pielikums par iepakojuma sistēmas vides aizsardzības pārvaldību Vācijā ir jāņem vērā tikai saistībā ar šo vienu norādi, no kuras izriet, ka pielikuma autors piekrīt prasības pieteikumā norādītajai analīzei.

79 Runājot par otro Vaidemana sagatavoto pielikumu par *DSD* sistēmas pamatojumu, ievērojot EKL 86. pantu, jānorāda, ka šis 58 lappušu biezais pielikums tika iesniegts "pakārtoti" replikas stadijā, kurā, "lai paskaidrotu pamatus saistībā ar EKL 86. pantu, pilnībā" norādīts "uz pielikumā izklāstīto".

80 Šādas norādes, ievērojot iepriekš minēto judikatūru, principā nevar uzskatīt par pietiekamām, jo vispārīga norāde uz pielikumu nevar kompensēt būtisku juridisku argumentu trūkumu, kuriem būtu jābūt norādītiem prasības pieteikumā. Tomēr replikā ir īsa kopsavilkuma veidā aprakstīts šī pielikuma saturs, kas šajā sakarā papildina prasības pieteikumā minētos argumentus un tā tāds ļauj Komisijai sagatavoties aizstāvībai un Pirmās instances tiesai pārbaudīt trešo pamatu par EKL 86. panta 2. punkta pārkāpumu.

81 Šādos apstākļos jānolemj, ka pielikumu par prasītājas sistēmas pamatojumu, ievērojot EKL 86. pantu, Pirmās instances tiesa ņems vērā tikai tiktāl, ciktāl tas īpaši attiecas uz argumentiem, ko *DSD* ir skaidri minējusi savos dokumentos.

b) Par replikai pievienotajām viedokļu aptaujām

82 Komisija apgalvo, ka prasītāja nav pamatojusi kavēšanos, ar kādu piedāvāti pierādījumi, it īpaši divas replikai pievienotas viedokļu aptaujas, kas esot pretrunā Reglamenta 48. panta 1. punktam.

83 Pirmās instances tiesa norāda, ka prasītājas replikā iekļautās viedokļu aptaujas nav pierādījumu piedāvājums Reglamenta 48. panta 1. punkta izpratnē, bet kalpo tam, lai pamatotu replikā sniegtos argumentus, atbildot uz iebildumu rakstā norādītajiem argumentiem par preču zīmes "Der Grüne Punkt" un gala patērētāja lomu iepakojuma savākšanā un pārstrādē.

84 Tādējādi Komisijas minētais šķērslis tiesas procesam saistībā ar replikai pievienotajām viedokļu aptaujām ir jānoraida.

C — *Par lietas būtību*

85 Lai pamatotu prasību, prasītāja izvirza trīs pamatus. Pirmais ir par EKL 82. panta pārkāpumu. Otrais ir par Regulas Nr. 17 3. panta 1. punkta un samērīguma principa pārkāpumu. Trešais ir par EKL 86. panta 2. punkta pārkāpumu.

1. *Par pirmo pamatu — EKL 82. panta pārkāpumu*

a) Ievada apsvērumi saistībā ar apgalvojumu par bezmaksas obligāto licenci

Lietas dalībnieku argumenti

86 Prasītāja apgalvo, ka apstrīdētā lēmuma 3. pantā Komisija tai uzliek pienākumu piešķirt savas preču zīmes "Der Grüne Punkt" "bezmaksas obligāto licenci" uzņēmumiem, kas pieder pie tās sistēmas, jo firmas zīme, kas ir vienāda ar šo preču zīmi, saskaņā ar lēmumu turpmāk var tikt norādīta uz visa iepakojuma, neatkarīgi no attiecīgās savākšanas un reģenerācijas sistēmas. Taču saskaņā ar Tiesas judikatūru intelektuālā īpašuma tiesību obligāto licenci var piešķirt tikai "izņēmuma apstākļos", proti, kad atteikums izdot licenci attiecas uz tādām intelektuālā īpašuma tiesībām, kuru licence ir obligāti nepieciešama, lai īstenotu attiecīgu darbību, šī atteikuma dēļ tiek izslēgta jebkāda konkurence saistītajā tirgū un tam nav objektīva attaisnojuma (Tiesas 1995. gada 6. aprīļa spriedums apvienotajās lietās C-241/91 P un C-242/91 P *RTE* un *ITP*/Komisija, saukts "Magill", *Recueil*, I-743. lpp., 50.–56. punkts, un 1998. gada 26. novembra spriedums lietā C-7/97 *Bronner*, *Recueil*, I-7791. lpp., 39. punkts). Tā kā šajā lietā neesot konstatēts neviens no šiem apstākļiem, nevar konstatēt dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu saskaņā ar EKL 82. pantu. Apgalvojuma pamatojumā prasītāja būtībā norāda šādus argumentus: pirmkārt, preču zīme "Der Grüne Punkt" neesot obligāti nepieciešama, lai piedalītos kādā sistēmā, kura konkurē ar *DSD* sistēmu, otrkārt, apstrīdētie līguma noteikumi neizslēdzot konkurenci un, treškārt, *DSD* rīcību attaisnojot vairāki objektīvi iemesli, proti, nepieciešamība sasniegt Noteikumu mērķus, saglabāt dažādās funkcijas, kas ir preču zīmei "Der Grüne Punkt", — kuras obligāto licenci nevarot izdot, ievērojot tiesības, kas regulē preču zīmes, — un nodrošināt pienācīgu *DSD* sistēmas darbību.

87 Komisija, ko atbalsta personas, kas iestājušās lietā, norāda, ka apstrīdētajā lēmumā *DSD* nav uzlikts pienākums piešķirt bezmaksas obligātās licences pretēji starptautiskajām tiesībām un Kopienu tiesībām. Raksturotā ļaunprātīgā izmantošana izrietot tikai no tā, ka samaksas sistēma esot pretrunā EKL 82. pantam, ciktāl *DSD* pieprasa atlīdzību par pakalpojumu, ko tā nesniedz un par kuru ir pierādīts, ka to sniedz kāda cita sistēma.

Pirmās instances tiesas vērtējums

88 Pirmajā pamatā par EKL 82. pantu prasītāja būtībā apstrīd sekas, ko rada uz Regulas Nr. 17 3. panta 1. punkta pamata pieņemtā pienākuma īstenošana, kā tā aprakstīta apstrīdētā lēmuma 3. pantā (skat. iepriekš 60. punktu), lai izbeigtu lēmuma 1. pantā konstatēto dominējoša stāvokļa ļaunprātīgo izmantošanu (skat. iepriekš 58. punktu). Saskaņā ar prasītājas teikto lēmuma 3. pantā noteiktais pienākums tai liekot piešķirt preču zīmes "Der Grüne Punkt" "bezmaksas obligāto licenci" iepakojumam, ko ir paredzēts iznīcināt sistēmām, kuras konkurē ar *DSD* sistēmu.

89 Vienlaikus, kritizējot šādas obligātas licences likumību, prasītāja apgalvo, ka preču zīme "Der Grüne Punkt" neesot obligāti nepieciešama, lai piedalītos sistēmā, kura konkurē ar *DSD* sistēmu (skat. turpmāk 93. punktu), un ka apstrīdētie līguma noteikumi neizslēdz konkurenci (skat. turpmāk 95. punktu). Ar šiem argumentiem tiek apgalvots, ka *DSD* rīcība, kā tā raksturota apstrīdētā lēmuma 1. pantā, neietekmē konkurenci un tādējādi neveido dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu EKL 82. panta izpratnē.

90 Tāpat prasītāja apgalvo, ka līgumā par firmas zīmes izmantošanu noteikto maksas sistēmu attaisno apsvērumi, kas izriet no Noteikumiem (skat. turpmāk 98.–100. punktu), no tiesībām, kas regulē preču zīmes, (skat. turpmāk 103.–114. punktu)

un nepieciešamības nodrošināt pienācīgu *DSD* sistēmas darbību (skat. turpmāk 115. un 116. punktu). Šie apsvērumi objektīvi attaisnojot maksas sistēmu, kas ir lēmuma 1. pantā raksturotās ļaunprātīgās izmantošanas priekšmets, tāpēc to nevarot uzskatīt par ļaunprātīgu EKL 82. panta izpratnē.

91 Tāpēc tā vietā, lai izvērtētu, kādas sekas prasītājas argumentiem varētu būt apstrīdētā lēmuma 3. pantā uzliktajam pienākumam, proti, saskaņā ar *DSD* teikto "bezmaksas obligāto licenci", kas ir argumenti, kas ietilpst otrajā pamatā, kurš veltīts Regulas Nr. 17 3. panta 1. punkta pārkāpumam, Pirmās instances tiesai saistībā ar pirmo pamatu, kas attiecas uz EKL 82. pantu, jāizvērtē tikai argumenti par dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kas aprakstīta apstrīdētā lēmuma 1. pantā. Faktiski, ja nebūtu ļaunprātīgas dominējoša stāvokļa izmantošanas saskaņā ar EKL 82. pantu, apstrīdētā lēmuma 3. pantam saskaņā ar Regulas Nr. 17 3. panta 1. punktu zustu pamats, jo vairs nebūtu pārkāpuma, kas būtu izbeidzams. *A contrario*, pastāvot dominējoša stāvokļa ļaunprātīgai izmantošanai, Komisijai tiešām saskaņā ar Regulas Nr. 17 3. panta 1. punktu ir tiesības attiecīgajam uzņēmumam uzlikt pienākumu izbeigt konstatēto pārkāpumu.

92 Tieši šajā aspektā ir jāapraksta lietas dalībnieku argumenti par apstrīdētajā lēmumā aprakstīto dominējoša stāvokļa ļaunprātīgo izmantošanu.

b) Lietas dalībnieku argumenti par dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu

i) Par to, ka, lai piedalītos sistēmā, kura konkurē ar *DSD* sistēmu, nav jāizmanto preču zīme "Der Grüne Punkt"

93 Pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka tās preču zīmes obligātā licence nekādā gadījumā nav obligāti nepieciešama iepriekš minētā sprieduma lietā *Magill* izpratnē, lai ļautu

iepakojuma ražotājam vai izplatītājam izvēlēties kāda konkurenta sistēmu (50. punkts un iepriekš minētais spriedums lietā *Bronner*, 41. punkts). Taču šajā sakarā Komisija apstrīdētajā lēmumā esot tikai norādījusi, ka norādīt *DSD* preču zīmi uz iepakojuma, kuram tiek izmantota kāda konkurenta sistēma, būtu tikai "ērtāk un vienkāršāk", lai novērstu izmaksas, kas saistītas ar iepakojuma selektīvu marķēšanu (skat. apstrīdētā lēmuma 103.–105. apsvērumu). Šajā sakarā prasītāja uzsver, ka, ja vienlaikus tiek izmantota *DSD* sistēma un kāda cita konkurējoša sistēma, firmas zīme "Der Grüne Punkt" uz iepakojuma varētu tikt norādīta vai nē atkarībā no sistēmas, kas tiek izmantota. Šāda pieeja turklāt tiekot izmantota vīna nozarē, kur *DSD* preču zīme esot norādīta tikai uz tādu pudeļu etiķetēm, kuras tiek pārdotas mazumtirdzniecībā un netiek nodotas atpakaļ veikalā; būvniecības un informātikas nozarēs, kur preces iepakojumā ar *DSD* preču zīmi tiek pārdotas, ja tās tiek piegādātas mazumtirdzniecības veikaliem, un iepakojumā bez šīs preču zīmes, ja tās tiek piegādātas specializētiem veikaliem vai klientiem profesionāļiem, un pārtikas nozarē, kur uz lielā iepakojuma, konserviem un kastēm nav etiķetes ar preču zīmi, ja tie tiek piegādāti rūpniecības uzņēmumiem, restorāniem un ēdnīcām, bet ir etiķete, ja tie tiek piegādāti mazumtirdzniecības veikaliem. Iepakojuma ražotāji un izplatītāji tāpēc varot rīkoties tā, ka iepakojums ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt" tiek izmests tikai *DSD* sistēmas iekārtās, bet iepakojums, uz kura nav šīs firmas zīmes, tiek izmests tikai vietās, kur tā iznīcināšanu nodrošina konkurējošā sistēma.

94 Komisija, *Landbell* un *BellandVision* apgalvo, ka selektīvā marķēšana iepakojuma ražotājiem un izplatītājiem nav ekonomiski izdevīga. *Vfw* arī atgādina, ka *DSD* pieprasa, lai tās klienti maksātu par visu iepakojumu ar preču zīmi "Der Grüne Punkt", neatkarīgi no tā, vai šo iepakojumu faktiski iznīcina *DSD* sistēma.

ii) Par to, ka bez preču zīmes "Der Grüne Punkt" obligātās licences netiek likvidēta konkurence

95 Otrkārt, prasītāja apstrīdēto lēmumu kritizē tāpēc, ka ar to, ka tajā ir norādīts (115. apsvērums), ka samaksas sistēma apgrūtina *DSD* sistēmas konkurentu pieeju

tirgum, nepietiekot, lai raksturotu konkurences likvidēšanu, kā tas ir prasīts iepriekš minētajā spriedumā lietā *Magill* (56. punkts un iepriekš minētais spriedums lietā *Bronner*, 41. punkts). Faktiski Noteikumos paredzēto prasību dēļ individuālās sistēmas principā varot konkurēt ar *DSD* sistēmu tikai par iepakojumu, kas piegādāts maziem rūpniecības, tirdzniecības un amatniecības uzņēmumiem. Šajā mazajā tirgus sektorā esot aptuveni 40 individuālās sistēmas, kas neizmantojot preču zīmi "Der Grüne Punkt", un šīm sistēmām piešķirtais daudzums laikā no 1997. līdz 2000. gadam esot palielinājies par vairāk nekā 60 %. Vairāki lielie izplatīšanas tīkli esot arī pārgājuši sistēmu, kas atšķiras no *DSD* sistēmas, kas tātad esot viegli izdarāms un bez nepieciešamības, lai *DSD* piešķirtu obligāto licenci. Tāpēc neesot jautājuma par to, ka pieeja tirgum būtu apgrūtināta.

96 Komisija apstrīd prasītājas sniegtos datus, kas esot izskaidrojami ar 1998. gadā veikto reformu un to, ka sākumā individuālās sistēmas esot vākušas ļoti maz iepakojuma.

iii) Par dažādiem *DSD* rīcības attaisnojumiem

97 Treškārt, prasītāja apgalvo, ka līguma par firmas zīmes izmantošanu apstrīdētie noteikumi esot nepieciešami, lai nodrošinātu Noteikumu mērķu sasniegšanu, saglabātu dažādās funkcijas, kas piemīt preču zīmei "Der Grüne Punkt", kura nekādā ziņā nevarot būt par obligātās licences priekšmetu, un lai nodrošinātu pienācīgu *DSD* sistēmas darbību.

— Par nepieciešamību sasniegt Noteikumu mērķus

98 Prasītāja izklāsta pārskatāmības pienākuma saturu, kas ir saistīts ar atbildības par preci principu, kas ir nostiprināts Noteikumos par iepakojumu un kura mērķis

saskaņā ar Vācijas iestāžu apsvērumiem ir "patērētājiem un iestādēm pārskatāmā veidā noteikt, uz kādu iepakojumu attiecas pienākums to pieņemt atpakaļ veikalā vai tā tuvumā un uz kuru tas neattiecas" (atbilde uz 2.a jautājumu). Tādējādi, ja tiek izmantota kāda kolektīvā sistēma, pārskatāmības pienākums kļūstot par marķēšanas pienākumu, kas noteikts Noteikumu 6. panta I pielikuma 4. punkta 2) apakšpunktā, saskaņā ar kuru "ražotājiem un izplatītājiem ir jāpaziņo par [iepakojuma] piederību pie [kolektīvās sistēmas] uz etiķetes vai ar citiem piemērotiem līdzekļiem", bet, ja tiek izmantota individuālā sistēma, tas kļūst par pienākumu norādīt Noteikumu 6. panta 1. punkta trešajā teikumā paredzēto, saskaņā ar ko "izplatītājam ir privātam gala patērētājam ar skaidri redzamu un salasāmu uzrakstu palīdzību jāpaziņo par iespēju [iepakojumu] atdot atpakaļ". Šis pārskatāmības pienākums ļauj uzzināt, vai konkrētajam iepakojumam par to atbildīgais ražotājs vai izplatītājs izpilda pienākumus ar kādas individuālās sistēmas vai kādas kolektīvās sistēmas palīdzību. Tas arī ļauj patērētājam zināt, kurai sistēmai tam šis iepakojums ir jānodod. Tā iepakojums, kas pieder pie *DSD* sistēmas, ir jāvāc un jāpārstrādā šai sistēmai, bet iepakojums, kas pieder pie kādas citas kolektīvās vai individuālās sistēmas, ir jāvāc un jāpārstrādā minētajai sistēmai. Iepakojums nevar piederēt pie abām sistēmām.

99 Turpinājumā prasītāja min, ka apstrīdētā lēmuma 3. pants pārkāpjot šo pārskatāmības pienākumu, jo turpmāk būšot iespējams, ka uz iepakojuma, kas pieder pie konkurējošām sistēmām, būs norādīta preču zīme "Der Grüne Punkt", kas identificē *DSD* sistēmu. Taču, ja uz visa iepakojuma būs šī preču zīme, patērētājs nevarēs zināt, kurš iepakojums tam ir jānodod tirdzniecības vietās tāpēc, ka tas pieder pie individuālās sistēmas, un kurš ir jāizmet dzīvesvietas tuvumā tāpēc, ka tas pieder pie kolektīvās sistēmas. Šajā sakarā prasītāja norāda, ka iepriekš nav iespējams precīzi noteikt, vai konkrētais iepakojums tiks iznīcināts ar *DSD* sistēmas vai ar kādas citas sistēmas palīdzību, un ka tāpat nav iespējams vēlāk noteikt to, vai patērētājs tiešām iepakojumu ir iznīcinājis ar *DSD* sistēmas palīdzību (apstrīdētā lēmuma 134. apsvērums). Tieši tāpēc Noteikumos esot precizēts, ka patērētājs ir skaidri jāinformē ar etiķetes palīdzību, lai tas zinātu, vai konkrētais iepakojums pieder pie *DSD* sistēmas un tāpēc ir jānodod tai.

100 Turklāt prasītāja apgalvo, ka individuālās sistēmas savākšanas un reģenerācijas pienākums nav piemērojams iepakojumam, kas pieder pie kādas kolektīvās sistēmas (skat. Bādenes-Virtembergas federālās zemes vides aizsardzības ministra 2001. gada 27. novembra vēstuli, 7. lpp.). Faktiski saskaņā ar Noteikumiem šāds iepakojums esot "atbrīvots" no šī pienākuma, jo tas esot piešķirts *DSD* sistēmai un uz tā ir firmas zīme "Der Grüne Punkt". Šo iepakojumu tātad nevar vākt individuālā sistēma. Noteikumos ir paredzēts novērst "cīņu par atkritumiem", kurā konkurējošas sistēmas mēģinātu vākt iepakojumu lielos daudzumos, lai varētu sasniegt savu reģenerācijas līmeni. Godīga un organizēta konkurence drīzāk nozīmējot to, ka dažādas sistēmas vāc un pārstrādā tikai to iepakojumu, kuru materiālu iznīcināt ir to pienākums (individuālo sistēmu gadījumā) vai saistībā ar kuru tās šo atbildību ir uzņēmušās (kolektīvo sistēmu gadījumā).

101 Turklāt prasītāja apgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā ir nepareizi interpretēti Vācijas iestāžu apsvērumi, kuros tā apgalvo, ka patērētājs var izvēlēties, vai dot pārstrādāt iepakojumu *DSD* sistēmai vai kādai citai sistēmai, kad iepakojuma ražotājs vai izplatītājs nolemj izmantot *DSD* sistēmu vienlaikus ar kādu citu kolektīvo vai individuālo sistēmu (apstrīdētā lēmuma 138., 141. un 145. apsvērums). Atbildot uz Komisijas jautājumu, Vācijas iestādes esot tikai norādījušas, ka gadījumā, ja tiek izmantota individuālā sistēma un kolektīvā sistēma, patērētājs var izvēlēties, vai atstāt iepakojumu veikalā vai to tur nogādāt, vai to nodot iznīcināšanai dzīvesvietas tuvumā, jo "Noteikumos par iepakojumu nav precīzu norāžu, kas gala patērētājam uzliktu pienākumu atdot iepakojumu atpakaļ" (atbilde uz 1.b.aa jautājumu). Taču jēdziens "iznīcināšana dzīvesvietas tuvumā" tikai atsaucoties uz iznīcināšanu ar sabiedrisko atkritumu iznīcināšanas organizāciju ("pelēkās atkritumu tvertnes") palīdzību, nevis iznīcināšanu ar *DSD* sistēmas palīdzību, kas arī ir pieejama dzīvesvietas tuvumā ("dzeltenās atkritumu tvertnes"). Patērētājs tādējādi nevarot izvēlēties, kādu iznīcināšanas sistēmu izmantot.

102 Komisija apgalvo, ka prasītāja pārspīlē marķēšanas nozīmi, jo savākšanas un reģenerācijas pienākums ir piemērojams iepakojuma daudzumam, nevis konkrētam

iepakojumam. Turklāt saskaņā ar *Landbell* un *BellandVision* teikto Noteikumos nav noteikts, ka uz iepakojuma būtu jānorāda *DSD* preču zīme.

— Par pamatojumu saistībā ar tiesībām, kas regulē preču zīmes

103 Pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā noliedz preču zīmes "Der Grüne Punkt", kuras mērķis esot nošķirt iepakojumu, kas piešķirts *DSD* sistēmai, no tā, ko vāc kāda konkurējoša kolektīvā vai individuālā sistēma, atšķirtspējas un izcelsmes norādes funkcijas, atļaujot preču zīmi norādīt uz iepakojuma, ko ir paredzēts iznīcināt citai sistēmai, nevis *DSD* sistēmai. Taču šāds preču zīmes "Der Grüne Punkt" atšķirtspējas funkcijas apdraudējums principā esot pretrunā Vācijas, Kopienu un starptautiskajām tiesībām, kas regulē preču zīmes.

104 Par Vācijas tiesībām prasītāja norāda, ka preču zīme "Der Grüne Punkt" Vācijā ir reģistrēta kā kolektīva preču zīme un ka tā tātad ļauj "atšķirt uzņēmumu, kas pieder pie organizācijas, kura ir kolektīvas preču zīmes īpašniece, preces vai pakalpojumus no citu uzņēmumu precēm vai pakalpojumiem tirdzniecības vai ģeogrāfiskās izcelsmes ziņā pēc veida, kvalitātes vai citām iezīmēm" (1994. gada 25. oktobra *Markengesetz* [Preču zīmju likuma] 97. panta 1. punkts). Tāpēc preču zīmes "Der Grüne Punkt" obligātā licence liegtu šai preču zīmei tās atšķirtspēju un draudētu ar tās izslēgšanu no reģistra.

105 Runājot par Kopienu tiesībām, prasītāja uzsver, ka preču zīmes "Der Grüne Punkt" īpašais mērķis, proti, nodrošināt gala lietotājam oriģinālu pakalpojumu ar preču zīmi (Tiesas 1978. gada 10. oktobra spriedums lietā 3/78 *Centrafarm*, *Recueil*, 1823. lpp., 11.–14. punkts) un aizsargāt tās īpašnieku pret sajaukšanas risku (skat. Tiesas

1993. gada 30. novembra spriedumu lietā C-317/91 *Deutsche Renault, Recueil*, I-6227. lpp., 30. punkts un tajā minētā judikatūra) vairs netikšot ievērots, ja gan uz iepakojuma, kas pieder pie *DSD* sistēmas, gan uz pārējā iepakojuma, ko vāc kāda konkurējoša sistēma, būs norādīta preču zīme "Der Grüne Punkt" tā, ka *DSD* konkurents varēs gūt labumu no *DSD* sistēmas reputācijas.

106 Turklāt prasītāja uzsver, ka preču zīmju obligātās licences principa nelikumība ir nostiprināta 5.a pantā Parīzes 1883. gada 20. marta Konvencijā par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību, kas pēdējo reizi pārskatīta 1967. gada 14. jūlijā Stokholmā, ar grozījumiem, kas izdarīti 1979. gada 28. septembrī (*Recueil des traités des Nations unies*, 828. sējums, Nr. 11847, 108. lpp.), un ko ratificējušas visas dalībvalstis, un 21. pantā 1994. gada 15. aprīļa Līgumā par ar tirdzniecību saistītajām intelektuālā īpašuma tiesībām (Līguma par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu 1.C pielikums), ko ratificējušas visas dalībvalstis un Eiropas Kopiena apstiprinājusi ar Padomes 1994. gada 22. decembra Lēmumu 94/800/EK par daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV L 336, 1. un 214. lpp.), kurā nav paredzētas preču zīmju obligātās licences.

107 Komisija norāda, ka apstrīdētais lēmums attiecas tikai uz *DSD* ieviesto maksas sistēmu, nevis apgalvoto lēmuma ietekmi uz tās kā preču zīmes "Der Grüne Punkt" īpašnieces darbību. Šajā sakarā vienīgās lēmuma sekas esot novērst to, ka uzņēmumi, kas izmanto *DSD* sistēmu, maksā dubulti, ja tie izmanto arī kādu citu sistēmu. *Landbell* un *BellandVision* arī uzsver, ka apstrīdētais lēmums attiecas tikai uz tiesiskajām attiecībām starp *DSD* un tās partneriem saistībā ar līgumu par firmas zīmes izmantošanu un nedod trešām personām, kas nav tās partneri, tiesības izmantot preču zīmi "Der Grüne Punkt".

108 Otrkārt, prasītāja apgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā ir noliegta preču zīmes "Der Grüne Punkt" atšķirtspējas funkcija, kas ļauj ietekmēt patērētāja rīcību atkritumu iznīcināšanas jomā, kas ir būtiski tās sistēmas darbībai. Faktiski, ja patērētājs

iepakojumu ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt" nenodod *DSD* sistēmai, prasītājai rodas risks vairs nesasniegt Noteikumos paredzēto reģenerācijas līmeni un zaudēt savu apstiprinājumu. Tāpat, ja patērētājs nodod *DSD* sistēmai iepakojumu, uz kura nav norādīta firmas zīme "Der Grüne Punkt", prasītājai šis iepakojums ir jāpārstrādā, pat ja noteiktais līmenis jau ir sasniegts (skat. Noteikumu 6. panta I pielikuma 1. punkta 5) apakšpunkta pirmo teikumu).

109 Šajā sakarā prasītāja kritizē apgalvojumu, kas minēts apstrīdētā lēmuma 138., 139. un 145. apsvērumā, ka firmas zīmes "Der Grüne Punkt" pamata funkcija ir izpildīta, ja tā patērētāju informē par iespēju ļaut iepakojumu iznīcināt *DSD* tiktāl, ciktāl tas balstīts uz ārpus konteksta izņemtu citātu no *Kammergericht Berlin* 1994. gada sprieduma (apstrīdētā lēmuma 22. piezīme). Faktiski lēmuma citētajā daļā esot tikai konstatēts, ka preču zīme "Der Grüne Punkt" neietver apgalvojumu par iepakojuma reciklējamo raksturu. Taču citā sprieduma daļā *Kammergericht* ir atzinusi preču zīmes "Der Grüne Punkt" signāla funkciju, atzīstot, ka šo preču zīmi augstāku vides aizsardzības iemeslu dēļ varētu izmantot uz pārmērīga iepakojuma, lai gan tas zināmā mērā varētu maldināt patērētāju.

110 Tāpat prasītāja apšauba apstrīdētajā lēmumā ietverto apgalvojumu, ka patērētājs var izvēlēties, vai attiecīgo iepakojumu dot pārstrādāt *DSD* sistēmai vai konkurējošai individuālai vai kolektīvai sistēmai (apstrīdētā lēmuma 145. apsvērums), ņemot vērā, ka ir būtiski, lai patērētājs ar preču zīmes "Der Grüne Punkt" palīdzību varētu identificēt to, ka attiecīgais iepakojums pieder pie *DSD* sistēmas, nevis kādas citas sistēmas. Šajā sakarā prasītāja apgalvo, ka tās preču zīmes atšķirtspējas funkciju apstiprinot viedokļu aptaujas, kas veiktas, sagatavojot repliku. Tā 60,8 % aptaujāto patērētāju preču zīmi "Der Grüne Punkt" izprata kā "norādi uz speciālu organizāciju, kas atbild par šāda iepakojuma iznīcināšanu un pārstrādi" un 27,9 % no šiem patērētājiem konkrēti minēja *DSD* sistēmu (skat. replikas 85. pielikumā institūta *Infratest Burke* veiktās aptaujas rezultātus, ziņojums datēts ar 2001. gada augustu), kas liecinot par saikni, kas patērētāju izpratnē pastāv starp preču zīmi un *DSD* sistēmu. Saskaņā ar citu minētā institūta veiktu viedokļu aptauju tikai 3,3 % aptaujāto patērētāju norādīja, ka preču zīme ietver tai apstrīdētajā lēmumā piedēvēto

informāciju, proti, norādi uz iespēju iznīcināt iepakojumu (skat. replikas 86. pielikumā institūta *Infratest Burke* veiktās aptaujas rezultātus, ziņojums datēts ar 2001. gada augustu).

111 Visbeidzot, prasītāja apgalvo, ka tas, ka preču zīme "Der Grüne Punkt" tiek norādīta uz iepakojuma, kas pieder pie konkurenta sistēmas, apdraud šīs preču zīmes atšķirtspējas funkciju, jo patērētāji tiek maldināti visos apstrīdētajā lēmumā minētajos gadījumos. Faktiski prasītāja uzskata, ka, pat ja tiek izmantotas vairākas sistēmas, patērētājam vienmēr ir jāvar katram iepakojumam noteikt sistēmu, kas tam ir jāizmanto, vai nu tā ir *DSD* sistēma — ar preču zīmes "Der Grüne Punkt" palīdzību vai cita kolektīvā sistēma — ar Noteikumu 6. panta I pielikuma 4. punkta 2) apakšpunktam atbilstoša līdzekļa palīdzību, vai individuāla sistēma — ar Noteikumu 6. panta 1. punktam atbilstoša līdzekļa palīdzību. Tādējādi, ja tiek izmantotas konkurējoša individuālā sistēma un *DSD* sistēma, aptuveni 48,4 % no vienā no iepriekš minētajām viedokļu aptaujām izjautātajiem patērētājiem neizprata pretrunīgo informāciju, ko ietver, pirmkārt, norāde par pieņemšanu atpakaļ veikalā atbilstoši Noteikumu 6. panta 1. punktam un, otrkārt, norāde, ko sniedz firmas zīme "Der Grüne Punkt" par savākšanu dzīvesvietas tuvumā ar *DSD* sistēmas palīdzību.

112 Plašāk prasītāja apgalvo, ka apstrīdētā lēmuma dēļ gandrīz uz visa iepakojuma Vācijā būs norādīta preču zīme "Der Grüne Punkt". Tā piedalīšanās *DSD* sistēmā ar 1 % no pārdotā iepakojuma varētu ļaut firmas zīmes lietotājam bez maksas izmantot preču zīmi pārējiem 99 %. *DSD* sistēma tādējādi īstermiņā riskē ar to, ka tai būs jāapstrādā iepakojums, kas tās sistēmai nogādāts kļūdas dēļ un par ko *DSD* nesaņem maksu. Turklāt un gandrīz vienlaikus, ņemot vērā preču zīmes "Der Grüne Punkt" nozīmes aprobežošanu tikai ar iznīcināšanas iespēju, *DSD* sistēmas savākšanas rezultātiem būtu jāsamazinās un tā riskēs vairs nesasniegt likumā noteikto reģenerācijas līmeni.

113 Turklāt prasītāja apgalvo, ka preču zīme "Der Grüne Punkt" pilda arī kontroles funkciju, kas tai ar veikalos veiktu pārbaužu, šķirošanas kontroles vai iestāžu veiktas kontroles palīdzību ļauj novērst un uzraudzīt pārkāpumus, ko veic iepakojuma ražotāji un izplatītāji, kas izmanto *DSD* sistēmu, par to nesamaksājot. Šajā sakarā apstrīdētajā lēmumā esot apgrūtināta iedarbīga aizsardzība pret ļaunprātīgiem izmantotājiem, kas 1993. gadā *DSD* gandrīz noveda līdz bankrotam.

114 Komisija, ko atbalsta personas, kas iestājušās lietā, atgādina, ka, ja nenotiek maldināšana vai sajaukšana, preču zīmes izcelsmes funkcija, kas kalpo, lai atšķirtu vai individualizētu kādas preces vai pakalpojuma izcelsmi, netiek skarta. Taču šajā lietā tas, kā gala patērētājs, kas pērk patēriņa preces un izmanto dažādas iepakojuma iznīcināšanas sistēmas, uztver preču zīmi "Der Grüne Punkt", ir izsakāms kā norāde uz to, ka iepakojuma iznīcināšanu var nodrošināt prasītājas sistēma. Turklāt preču zīmei "Der Grüne Punkt" neesot izšķirošas lomas iepakojuma savākšanā, ņemot vērā, ka nebūt ne visās savākšanas zonās uz *DSD* sistēmas izmantotajām dzeltenajām atkritumu tvertnēm un stikla un papīra tvertnēm ir norādīta šī preču zīme. Tieši šī iemesla dēļ patērētājiem savākšanas tvertnes asociējas nevis ar firmas zīmi, bet ar attiecīgā materiāla veidu.

— Par pienācīgu *DSD* sistēmas darbību

115 Pēc tam, kad prasītāja vispirms bija apgalvojusi, ka apstrīdētie noteikumi par maksu bija samērīgi ar sniegtajiem pakalpojumiem, jo līgumā noteiktā maksa par atļauju izmantot preču zīmi "Der Grüne Punkt" un *DSD* sistēmas nodrošināšanu bija vienīgais praktiskais risinājums, jo nebija iespējams precīzi noteikt iepakojuma daudzumu, kas nodots *DSD* sistēmai, prasītāja replikas stadijā apgalvoja, ka apstrīdētajos noteikumos paredzētā maksa bija jāmaksā tikai par iepakojumu, kuram tika izmantota *DSD* sistēma. Tādējādi *DSD* saskaņā ar līgumu par firmas

zīmes izmantošanu izdota licence bija derīga tikai tam iepakojumam, kas piederēja pie *DSD* sistēmas, nevis tam, kas piederēja pie citas kolektīvās vai individuālās sistēmas. Šāds licences ierobežojums tikai iepakojumam ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt" atbilstot Noteikumiem, kuros esot prasība, ka uz iepakojuma, kas pieder pie kādas kolektīvas sistēmas, ir jābūt skaidri norādītam, ka attiecīgais ražotājs vai izplatītājs ir "atbrīvots" no pienākuma savākt un pārstrādāt šo iepakojumu, par ko turpmāk atbild *DSD* (*Verwaltungsgerichtshof Kassel* (Kaseles Federālā Administratīvā tiesa, Vācija) 1999. gada 20. augusta rīkojums). Taču šāda sistēma nevar darboties, ja uz iepakojuma, kuram netiek izmantota *DSD* sistēma, arī ir norādīta firmas zīme, kas identificē šo sistēmu. Neviens līguma par firmas zīmes izmantošanu noteikums neļauj vai neuzliek pienākumu firmas zīmes lietotājam norādīt preču zīmi "Der Grüne Punkt" uz iepakojuma, kuram tas neizmanto *DSD* sistēmu, un *DSD* sniegtie pakalpojumi (iepakojuma savākšana un pārstrāde) atbilstot par tiem pieprasītajai atlīdzībai.

116 Par Komisijas atsauci uz *Bundesgerichtshof* (Federālā Augstākā tiesa, Vācija) 2001. gada 15. marta spriedumu lietā *BäKo* prasītāja norāda, ka šajā spriedumā *Bundesgerichtshof* nav atzinusi, ka līguma noteikumi par maksu būtu nepiemēroti. Gluži pretēji, tā esot konstatējusi, ka prasītāja nevar pieprasīt visu maksu saskaņā ar līguma par firmas zīmes izmantošanu 4. panta 1. punktu un 5. panta 1. punktu par iepakojumu, kurš neietilpst tās likumiskajā kompetencē, proti, to, par kuru rūpējas rūpniecības un lielie uzņēmumi. Tajā gadījumā, kas apstrīdētajā lēmumā nav paredzēts (apstrīdētā lēmuma 14. piezīme), prasītāja nebija sniegusi pakalpojumu pārņemt tai uzticētos pienākumus. Taču šajā lietā uz attiecīgā iepakojuma ir preču zīme "Der Grüne Punkt" un tas neapšaubāmi ietilpst *DSD* kompetencē, proti, tas tiek izmests privātu gala patērētāju dzīvesvietas tuvumā, kur *DSD* sniedz pakalpojumu, uzņemoties iepakojuma apstrādes un reģenerācijas pienākumus, pat ja patērētāji kļūdas pēc iepakojumu nogādā sabiedriskajai atkritumu iznīcināšanas sistēmai vai kāda konkurenta iepakojuma savākšanas un reģenerācijas sistēmai.

117 Komisija uzsver, ka, ja tiek izmantota *DSD* sistēma un kāda cita kolektīvā vai individuālā sistēma, attiecība starp *DSD* sniegto pakalpojumu un kā atlīdzību pieprasīto maksu neesot atbilstoša, ja ir jāņem vērā tikai firmas zīmes "Der Grüne Punkt" norāde uz iepakojuma, jo šādā sistēmā netiekot ņemts vērā tas, kā realitātē pakalpojums tiek sniegts uzņēmumiem, kas pievienojušies sistēmai.

118 Turklāt Komisija norāda, ka prasītājas replikā minētie argumenti, ka maksa attiecoties tikai uz iepakojumu, ko apstrādā tās sistēma, ir pretrunā tās agrākajai praksei. Šajā sakarā Komisija min, pirmkārt, spriedumu lietā *BäKo* (skat. iepriekš 116. punktu), kurā *Bundesgerichtshof* nolēma, ka pretēji *DSD* apgalvotajam šim uzņēmumam nebija nekādu prasījuma tiesību pret vienu no tā klientiem par iepakojumu, uz kura bija norādīta preču zīme "Der Grüne Punkt" un kas bija piegādāts pircējiem profesionāļiem. Otrkārt, Komisija atsaucas uz lietu *Hetzel*, kurā *DSD* pamatojās uz līgumu par firmas zīmes izmantošanu, lai iebilstu pret viena no saviem klientiem prasību atlīdzināt daļu no maksas par iepakojumu, kuram *DSD* nebija spējīga nodrošināt pakalpojumu uzņemties iznīcināšanas pienākumu (*Oberlandesgericht Düsseldorf* (Diseldorfas Augstākā tiesa, Vācija) 1998. gada 11. augusta spriedums lietā *Hertzel*, kurš pārsūdzēts *Bundesgerichtshof*).

c) Pirmās instances tiesas vērtējums

i) Par apstrīdētajā lēmumā raksturoto ļaunprātīgo izmantošanu

119 Saskaņā ar apstrīdēto lēmumu *DSD* rīcība, pieprasot maksu par visu Vācijā pārdoto iepakojumu ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt", pat ja tiek pierādīts, ka saistībā ar iepakojuma daudzumu, kuram ražotājs vai izplatītājs neizmanto *DSD* sistēmu, Noteikumos paredzētie savākšanas un reģenerācijas pienākumi ir izpildīti ar citas

kolektīvās vai individuālās sistēmas palīdzību, ir dominējoša stāvokļa ļaunprātīga izmantošana (skat. iepriekš 58. punktu). Šai ļaunprātīgajai izmantošanai saskaņā ar apstrīdēto lēmumu ir divējādas sekas, kas izpaužas gan kā *DSD* klientu ļaunprātīga izmantošana prasītās atlīdzības un sniegtā pakalpojuma nesamērīgā rakstura dēļ, gan kā šķērslis tādu konkurentu, kas piedāvā *DSD* sistēmai alternatīvus risinājumus, ieejai tirgū, ņemot vērā izmaksas, kas saistītas ar vienlaicīgu citas sistēmas, nevis tikai *DSD* sistēmas izmantošanu (skat. iepriekš 50. punktu).

120 Šajā sakarā jāatgādina, ka ļaunprātīgas izmantošanas jēdziens ir objektīvs jēdziens, kas ietver dominējošā stāvoklī esoša uzņēmuma rīcību, kas var ietekmēt struktūru tirgū, kurā tieši attiecīgā uzņēmuma klātbūtnes dēļ konkurence jau ir pavājinājusies, un kas, izmantojot līdzekļus, kuri atšķiras no tiem, kas pastāv normālas preču un pakalpojumu konkurences apstākļos uz uzņēmēju sniegto pakalpojumu pamata, apgrūtina joprojām tirgū esošā konkurences līmeņa saglabāšanu vai konkurences palielināšanos (Tiesas 1979. gada 13. februāra spriedums lietā 85/76 *Hoffmann-La Roche*/Komisija, *Recueil*, 461. lpp., 91. punkts).

121 It sevišķi no EKL 82. panta 2. punkta a) apakšpunkta izriet, ka šāda ļaunprātīga izmantošanas prakse it īpaši var būt tad, ja tieši vai netieši tiek uzspiestas netaisnīgas darījumu cenas vai nosacījumi. Tādējādi ļaunprātīga izmantošana pastāv tad, kad dominējošā stāvoklī esošs uzņēmums par saviem pakalpojumiem pieprasa maksu, kas nav proporcionāla sniegtā pakalpojuma ekonomiskajai vērtībai (Tiesas 1975. gada 13. novembra spriedums lietā 26/75 *General Motors*/Komisija, *Recueil*, 1367. lpp.; 1978. gada 14. februāra spriedums lietā 27/76 *United Brands*/Komisija, *Recueil*, 207. lpp., 235.–268. punkts, un 1986. gada 11. novembra spriedums lietā 226/84 *British Leyland*/Komisija, *Recueil*, 3263. lpp., 27.–30. punkts).

122 Tāpat dominējošā stāvoklī esošs uzņēmums var ļaunprātīgi kavēt konkurentu ienākšanu tirgū, juridiski vai faktiski saistot savu pakalpojumu pircējus un tiem tādējādi aizliedzot pirkt no konkurējošiem piegādātājiem (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Hoffmann-La Roche*/Komisija, 90. punkts).

ii) Par prasītājas prasīto ekskluzivitāti

123 Šajā sakarā galvenais prasītājas prasībā izvirzītais arguments ir, ka konkurence starp sistēmām var notikt tikai, ņemot vērā, pirmkārt, to, ka attiecīgais ražotājs vai izplatītājs uztic *DSD* iepakojumu, par kuru tas vēlas tikt atbrīvots no Noteikumos uzliktā savākšanas un reģenerācijas pienākuma, un, otrkārt, to, ka gala patērētājam ir jāvar skaidri identificēt iepakojumu, ko tas var nodot *DSD* sistēmai, un iepakojumu, ko tas var nodot citai kolektīvajai sistēmai vai individuālajai sistēmai (skat. iepriekš 115. punktu).

124 Preču zīme "Der Grüne Punkt" tādējādi ļaujot vienlaikus gan identificēt to, kurš iepakojums ir uzticēts *DSD* un tātad — atbrīvots no ražotājam un izplatītājam uzliktajiem savākšanas un reģenerācijas pienākumiem, gan informēt patērētāju par to, kas tam ir jādara, kas ļaujot nodrošināt iepakojuma ražotāja vai izplatītāja *DSD* uzticētā uzdevuma izpildi. Tādējādi tikai iepakojumam, kuram tiek izmantota *DSD* sistēma, ir jābūt marķētam ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt", kas atbilst šai sistēmai, jo tas ir iepakojums, saistībā ar kuru prasītāja līgumiski un likumiski atbrīvo attiecīgo ražotāju vai izplatītāju no tam Noteikumos paredzētā savākšanas un reģenerācijas pienākuma. Turklāt, ja uz attiecīgā iepakojuma ir tikai viena norāde par izmantojamo savākšanas un reģenerācijas sistēmu, tas ļaujot ietekmēt gala patērētāja

rīcību, jo tādējādi to nemaldina citas norādes, kurās tam ir lūgts šo iepakojumu nogādāt citai sistēmai.

125 Uz šī argumenta pamata prasītāja apgalvo, ka tās samaksas sistēma neveidojot ļaunprātīgu izmantošanu EKL 82. panta izpratnē, ņemot vērā to, ka šajā sistēmā maksa, kas jāmaksā kā atlīdzība par savākšanas un reģenerācijas pakalpojumu, ko sniedz *DSD* sistēma, attiecas tikai uz iepakojumu ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt", par kuru iepakojuma ražotājs vai izplatītājs ir lūdzis sevi atbrīvot no pienākumiem saskaņā ar Noteikumiem. Tas, piemēram, nozīmējot, ka, ja iepakojuma ražotājs vai izplatītājs nolemtu pārdot 100 iepakojumus Vācijā un uzticētu puses no šī iepakojuma savākšanu un pārstrādi *DSD*, tam firmas zīme "Der Grüne Punkt" būtu jānorāda uz 50 iepakojumiem, lai patērētājam norādītu, ka šos 50 iepakojumus ir paredzēts savākt un pārstrādāt *DSD*, kurai tas ir uzticējis atbildību par šī iepakojuma apstrādi. Ja šis ražotājs vai izplatītājs nolemtu norādīt firmas zīmi uz 100 iepakojumiem, ko tas pārdod, tam būtu jāmaksā uz šī pamata aprēķināta maksa, pat ja konkrēti *DSD* sistēmā ietilptu tikai 50 iepakojumi, ņemot vērā to, ka *DSD* potenciāli būtu pienākums savākt un pārstrādāt 100 iepakojumus ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt", kas tai uzticēti saskaņā ar Noteikumiem. Saskaņā ar līgumu par firmas zīmes izmantošanu pārskaitītās maksas lielums tādējādi esot atkarīgs no iepakojuma ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt" skaita.

126 Tomēr prasītāja neapstrīd to, ka iepakojuma ražotājs vai izplatītājs var *DSD* sistēmu savienot ar kādu citu kolektīvo vai individuālo sistēmu, lai it īpaši nebūtu jāmaksā par pakalpojumu, ko konkrēti nenodrošina *DSD* sistēma (skat. iepriekš 46. punktu). Tomēr prasītāja apgalvo, ka tādā gadījumā ražotājam vai izplatītājam pašam pirms preces nodošanas gala patērētājam būtu jāizšķir iepakojums, kuram tas izmanto *DSD* sistēmu, un iepakojums, kuram tas izmanto kādu citu sistēmu. Izmantojot iepriekš minēto piemēru, tas nozīmētu, ka par otru pusi no tirgū laistajiem 100 iepakojumiem ražotājam vai izplatītājam būtu jāpiedalās kādā citā kolektīvajā sistēmā, nevis *DSD* sistēmā, par to paziņojot uz iepakojuma vai ar kāda cita

piemērota līdzekļa palīdzību, vai arī, ja tiek izmantota individuālā sistēma, jārūpējas, lai izplatītājs informētu gala patērētāju par iespēju atdot iepakojumu atpakaļ tirdzniecības vietās. Katrā ziņā prasītāja uzskata, ka firmas zīmi "Der Grüne Punkt" nevar norādīt uz 50 iepakojumiem, kuriem šis ražotājs neizmanto *DSD* sistēmu.

127 Saskaņā ar prasītājas argumentiem firmas zīme "Der Grüne Punkt" esot ekskluzīva un to nevarot lietot kopā ar kādu citu norādi, kas identificē sistēmu, kura konkurē ar *DSD* sistēmu. Iepakojums ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt" ekskluzīvi norādot uz tās sistēmu un to nevar izmantot cita sistēma.

128 Lai pamatotu šos argumentus un apstrīdētu apstrīdētā lēmuma saturu, prasītāja min gan veidu, kādā notiek konkurence (skat. 93. punktu), kas varētu izveidoties uz iepakojuma ekskluzīvas marķēšanas pamata atkarībā no izmantotās sistēmas (skat. 95. punktu), gan Noteikumus (skat. 98.–100. punktu), tiesības, kas regulē preču zīmes (skat. 103.–113. punktu), un vajadzības, kas saistītas ar *DSD* sistēmas darbību (skat. 115. un 116. punktu) un kas nosakot, ka minētā ekskluzīvā marķēšana ir obligāta, ja tiek izmantota *DSD* sistēma.

iii) Par jauktās sistēmas darbības noteikumiem

129 Lai izskatītu prasītājas argumentus, Pirmās instances tiesai ir jāpārbauda tās izdarītie pieņēmumi. It īpaši ir jānoskaidro, vai, kā apgalvo prasītāja, iepakojuma ražotājs vai

izplatītājs nodod *DSD* noteiktu daudzumu iepakojuma, uz kura ir paredzēts norādīt firmas zīmi "Der Grüne Punkt", un vai, ko prasītāja apstrīd, *DSD* uzticētais iepakojums vienlaikus var piederēt pie citas savākšanas un reģenerācijas sistēmas, nevis tikai *DSD* sistēmas.

130 Tiesas sēdē lietas dalībnieki tika izjautāti par jauktās sistēmas darbības noteikumiem, lai Pirmās instances tiesa varētu noskaidrot, kāda bija paša iepakojuma un, precīzāk, iepakojuma ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt" loma Noteikumos paredzētā savākšanas un reģenerācijas pienākuma izpildē. Pretrunīgais izklāsts Pirmās instances tiesai ļauj izdarīt šādus secinājumus.

131 Pirmkārt, jānorāda, ka Noteikumu par iepakojumu 6. panta I pielikumā paredzētais reģenerācijas līmenis tiek aprēķināts procentuāli atkarībā no pārdotā materiāla daudzuma, kas faktiski tiek savākts un pārstrādāts, nevis atkarībā no attiecīgā iepakojuma skaita vai veida, neatkarīgi no tā, vai uz tā ir vai nav kolektīvo sistēmu identificējoša firmas zīme. Noteikumu 6. panta I pielikuma 1. punkta 1) apakšpunktā tādējādi ir minēts, ka iepakojuma ražotājiem un izplatītājiem ir jāizpilda prasības, kas attiecas uz to pārdoto iepakojumu, un ka tas pats attiecas uz kolektīvo sistēmu operatoriem saistībā ar iepakojumu, ar kuru ražotāji vai izplatītāji piedalās to sistēmās. Šajā sakarā Noteikumu 6. panta I pielikuma 1. punkta 2) apakšpunktā ir precizēts, ka vērā ņemamais iepakojuma daudzums tiek noteikts "procentos no daudzuma" un ka tas ir ražotāja vai izplatītāja pārdotais iepakojums vai iepakojums, ar kuru ražotājs vai izplatītājs piedalās kolektīvajā sistēmā. Turklāt kopš 2000. gada 1. janvāra individuālās sistēmas un kolektīvās sistēmas ir pakļautas vienādiem reģenerācijas līmeņiem atkarībā no materiāla (apstrīdētā lēmuma 19. apsvērums).

132 Otrkārt, no iepriekš minētā izriet, ka iepakojuma daudzuma sadale starp dažām sistēmām, par ko lemj iepakojuma ražotājs vai izplatītājs, neattiecas uz iepriekš

noteiktu iepakojuma daudzumu, bet uz materiāla daudzumu, kas atbilst šim iepakojumam. Praksē tas nozīmē to, ka, ja iepakojuma ražotājs nolemj uzticēt *DSD* vākt un pārstrādāt pusi no plastmasas iepakojuma, ko tas pārdod Vācijā, *DSD* tiek uzticēts rūpēties par to, lai tiktu savākts un pārstrādāts tāds daudzums materiāla, kas ir vienāds ar pusi no šī iepakojuma. Lai izpildītu Noteikumos paredzēto reģenerācijas līmeni, *DSD* tādējādi ir jāpierāda Vācijas iestādēm, ka tā ir pārstrādājusi 60 % plastmasas daudzuma, ko tai ir uzticējis ražotājs (60 % ir plastmasai piemērojamais reģenerācijas līmenis). Tāpat, ja ražotājs var pierādīt, ka ir uzticējis *DSD* savu pienākumu savākt un pārstrādāt pusi no pārdotā plastmasas daudzuma, tam turklāt ir jāpierāda, ka tas ir savācis un pārstrādājis pārējo materiāla daudzumu, kas atbilst otrai pusei, ar kādas individuālās sistēmas vai citas kolektīvās sistēmas palīdzību.

133 Treškārt, tiklīdz Noteikumos paredzētais reģenerācijas līmenis tiek sasniegts un iepakojuma daudzums starp sistēmām tiek sadalīts uz attiecīgo materiālu daudzuma bāzes, nevis atkarībā no tā, vai uz iepakojuma ir vai nav firmas zīme "Der Grüne Punkt", tai nav tādas lomas un nozīmes, ko tai piešķir prasītāja. Tādējādi iepakojuma ražotājam vai izplatītājam, kas nolemj uzticēt *DSD* savākt un pārstrādāt daļu iepakojuma, ko tas pārdod Vācijā, un pats ar individuālās sistēmas palīdzību vai, uzticot to citai kolektīvajai sistēmai, nodrošināt pārējās šī iepakojuma daļas savākšanu un pārstrādi, ir tikai jāsadala materiālu daudzums dažādu attiecīgo sistēmu starpā, neuztraucoties par gala patērētāja rīcības konkrētu definēšanu, kā to apgalvo prasītāja.

134 Konkrēti, izmantojot tiesas sēdē minēto piemēru par ātrās ēdināšanas ķēdi, tas nozīmētu, ka, ja gala patērētājs nopērk sviestmaizi, kas pārdota siltuma saglabāšanai paredzētā iepakojumā, patērētājs var izvēlēties, vai šo preci patērēt uz vietas un iepakojumu izmest atkritumu tvertnēs, ko izvietojusi ātrās ēdināšanas ķēde ar savas

individuālās sistēmas palīdzību, vai šo preci paņemt līdzi uz mājām un iepakojumu vēlāk izmest *DSD* savākšanas iekārtās, kas novietotas dzīvesvietas tuvumā. Šo iepakojumu tātad var nodot vienai no divām ātrās ēdināšanas ķēdes, lai izpildītu Noteikumos paredzētos pienākumus, piedāvātajām savākšanas un reģenerācijas sistēmām.

135 Pretēji prasītājas apgalvotajam (skat. 112. punktu) tas, ka uz attiecīgā iepakojuma eventuāli būtu norādīta firmas zīme "Der Grüne Punkt", pat ja to varētu savākt un pārstrādāt kāda cita sistēma, neapdraud pienācīgu *DSD* sistēmas darbību, ņemot vērā, ka līgumtiesiskajās attiecībās starp prasītāju un iepakojuma ražotāju vai izplatītāju būtiskais ir nodrošināt, lai tirgū laistais pārstrādājamā materiāla daudzums tiešām tiktu savākts un pārstrādāts, lai sasniegtu Noteikumos paredzēto līmeni. Taču, kā minēts iepriekš, *DSD* sistēmai šī līmeņa sasniegšana nav balstīta uz to, vai uz attiecīgā iepakojuma ir vai nav firmas zīme "Der Grüne Punkt".

136 Tāpat gadījumā, ja ātrās ēdināšanas ķēde noteiktā gadā pārdod 100 tonnas plastmasas un zina, ka, ņemot vērā iepriekšējā gada rezultātus, 50 no šīm 100 tonnām, savāc tās pašas individuālā sistēma, tai ir jāizmanto kāda kolektīvā sistēma, lai pierādītu, ka pārējās tirgū laistās 50 tonnas plastmasas tiks savāktas un pārstrādātas atbilstoši Noteikumos noteiktajiem pienākumiem. Ja šīs ātrās ēdināšanas uzņēmuma klientu rīcība atbilst šādam daudzuma sadalījumam, proti, 50 tonnas plastmasas tiek savāktas un pārstrādātas ar individuālās sistēmas palīdzību, bet pārējās 50 tonnas plastmasas savāktas un pārstrādātas ar kolektīvās sistēmas palīdzību, attiecīgo dažādo sistēmu reģenerācijas līmeņi ir sasniegti.

137 Taču ja šīs ķēdes klientu rīcība neatbilst ieplānotajai daudzuma sadalei, tiek īstenoti korekcijas mehānismi, lai šo faktu ņemtu vērā. Piemēram, ja individuālā sistēma

savāc tikai 10 tonnas plastmasas, ātrās ēdināšanas ķēdei tātad ir jānopērk trūkstošās 40 tonnas plastmasas no sistēmām, kurām ir pārpalikums, jo tām ir bijis papildus jāsavāc un jāpārstrādā tieši 40 tonnas plastmasas. Tāpat, ja individuālā sistēma savāc 90 tonnas plastmasas, ātrās ēdināšanas ķēde var lūgt attiecīgo kolektīvo sistēmu samazināt tās maksu, ja šī ķēde pierāda, ka ir savākusi un pārstrādājusi 40 no 50 sistēmai uzticētajām tonnām. Šīs korekcijas iespējas ļauj nodrošināt to, lai visas sistēmas izpildītu Noteikumos paredzētos pienākumus, par to saņemot atlīdzību atbilstoši faktiski sniegtajiem pakalpojumiem.

138 Šādas līgumiski piešķirto materiālu daudzumu korekcijas iespējas atkarībā no konkrētiem savākšanas un reģenerācijas rezultātiem pastāv arī gadījumā, ja iepakojuma ražotājs vai izplatītājs nolemj izmantot divas vai vairākas kolektīvās sistēmas, piemēram, *DSD* sistēmu un *Landbell* sistēmu. Papildus turklāt jānorāda, ka šīs labošanas iespējas bija konkretizētas tiesas sēdē minētajā kompensācijas līgumā, kurā dažādu sistēmu pārvaldītājiem ir atļauts sadalīt savākšanas uzņēmumu pārstrādāto materiālu daudzumus, par kuriem tie atbild atbilstoši ar iepakojuma ražotājiem un izplatītājiem noslēgtajiem līgumiem.

139 Tādējādi no iepriekš minētā izriet, ka iepakojuma ražotājs vai izplatītājs nenodod *DSD* noteiktu daudzumu iepakojuma, uz kura ir paredzēts norādīt firmas zīmi "Der Grüne Punkt", bet drīzāk materiāla daudzumu, ko šis ražotājs vai izplatītājs pārdos Vācijā un kura savākšanu un pārstrādi tas vēlas uzticēt *DSD* sistēmai. Tātad iepakojuma ražotājs vai izplatītājs var izmantot jauktās sistēmas, lai sasniegtu Noteikumos paredzēto reģenerācijas līmeni.

iv) Par prasītājas kritiku saistībā ar apstrīdētajā lēmumā veikto analīzi

140 Šis jaukto sistēmu darbības praktisko noteikumu apraksts ļauj izvērtēt prasītājas kritiku par apstrīdētajā lēmumā veikto analīzi.

141 Vispirms jāatgādina — kā ļaunprātīga izmantošana apstrīdētajā lēmumā ir kvalificēti tikai līguma par firmas zīmes izmantošanu noteikumi par maksu (proti, līguma 4. panta 1. punktā un 5. panta 1. punktā). Apstrīdētajā lēmumā tādējādi nav kritizēts tas, ka līguma 3. panta 1. punktā ražotājam vai izplatītājam, kas vēlas izmantot *DSD* sistēmu, ir uzlikts pienākums norādīt firmas zīmi "Der Grüne Punkt" uz visa iepakojuma, kas ir paziņots un paredzēts iekšējam patēriņam. Savukārt Komisija par ļaunprātīgu izmantošanu uzskata *DSD* rīcību, pieprasot maksu par visu Vācijā pārdoto iepakojumu ar minēto firmas zīmi, ja tiek sniegti pierādījumi, ka zināmu daļu no šī iepakojuma ir savākusi un pārstrādājusi kāda cita kolektīvā vai individuālā sistēma.

— Par to, ka, ja tiek izmantota jaukta sistēma, nav vajadzības norādīt firmas zīmi "Der Grüne Punkt" uz visa iepakojuma, jo pastāv iespēja izmantot selektīvu marķējumu atkarībā no izmantotās sistēmas

142 Pirmkārt, runājot par prasītājas argumentu, ka, ja tiek izmantota jaukta sistēma, neesot vajadzības firmas zīmi "Der Grüne Punkt" norādīt uz iepakojuma, ņemot vērā

iespēju preču zīmi "Der Grüne Punkt" uz iepakojuma norādīt vai nē atkarībā no sistēmas, kas tiek izmantota, no iepriekš minētā izriet, ka neviena Noteikumu norma neuzliek pienākumu iepakojumu marķēt selektīvi.

143 Turklāt, kā norādīts apstrīdētajā lēmumā (apstrīdētā lēmuma 103.–107. apsvērums), iepakojuma selektīva marķēšana atkarībā no izmantotās sistēmas ražotājiem un izplatītājiem, kas vēlas Eiropā pārdot vienādu iepakojumu vai izmantot jauktās sistēmas, radot lielas izmaksas saistībā ar nepieciešamību iejaukties iepakojuma izstrādes stadijā un kontrolēt tā pārdošanu līdz brīdim, kad tas tiek nodots gala patērētājam. Turklāt šādas pūles var izrādīties liekas, ņemot vērā to, ka tieši gala patērētājs, nevis ražotājs vai izplatītājs nolemj, kur iepakojums tiks savākts un pārstrādāts. Katrā ziņā prasītāja savos argumentos neapstrīd to, ka selektīva marķēšana var atturēt iepakojuma ražotājus un izplatītājus izmantot citas sistēmas, nevis tikai *DSD* sistēmu, kas tieši veido *DSD* rīcības sekas, kuras apstrīdētajā lēmumā kvalificētas kā ļaunprātīga izmantošana (apstrīdētā lēmuma 114. un 115. apsvērums).

144 Vēl jānorāda, ka apstrīdētais lēmums nav piemērojams prasītājas minētajiem selektīvās marķēšanas piemēriem, jo tie attiecas uz nozarēm, kurās attiecīgais iepakojums — kas ir paredzēts profesionāliem klientiem — ir ārpus jomas, kurā darbojas prasītāja, kas rūpējas par gala patērētājam paredzētu iepakojumu.

145 Tādējādi jākonstatē, ka selektīvās marķēšanas risinājums, ko aizstāv prasītāja, nav uzlikts kā pienākums Noteikumos un tas neļauj izbeigt apstrīdētajā lēmumā raksturoto ļaunprātīgo izmantošanu.

— Par argumentiem, kas balstīti uz to, ka nav likvidēta konkurence

146 Otrkārt, par prasītājas argumentiem, ka *DSD* apstrīdētā uzvedība nav likvidējusi konkurenci, ņemot vērā, ka individuālajām sistēmām piešķirtā iepakojuma daudzums laikā no 1997. līdz 2000. gadam ir palielinājies par 60 % un ka zināmi *DSD* klienti ir pārgājuši no tās sistēmas uz kādu citu kolektīvo sistēmu (skat. iepriekš 95. punktu), jānorāda, ka šie dati neietver jauktās sistēmas, kas daļēji izmanto *DSD* sistēmu un daļēji kādu citu kolektīvo vai individuālo sistēmu.

147 Turklāt prasītājas minētā individuālajām sistēmām piešķirto daudzumu palielināšanās nav izšķiroša, ņemot vērā Komisijas atbildē uz repliku norādītos datus, jo individuālās sistēmas 1997. gadā faktiski apstrādāja ļoti maz iepakojuma un 2000. gadā individuālās sistēmas savāca tikai 333 000 tonnas, proti, tikai 6 % no 5,5 miljoniem tonnu, ko šajā gadā savāca *DSD* sistēma.

148 Katrā ziņā ar šiem datiem nepietiek, lai apšaubītu Komisijas apstrīdētajā lēmumā veikto vērtējumu par to, ka *DSD* rīcībai, pieprasot maksu par visu Vācijā pārdoto iepakojumu ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt", pat ja ir sniegti pierādījumi par to, ka zināmu daļu šī iepakojuma ir savākusi un pārstrādājusi kāda cita kolektīvā vai individuālā sistēma, ir ļaunprātīgs raksturs saskaņā ar EKL 82. pantu.

149 Arguments par individuālo sistēmu attīstību un zināmu *DSD* sistēmas klientu pāriešanu uz kādu citu kolektīvo sistēmu tādējādi ir jānoraida.

— Par nepieciešamību sasniegt Noteikumu mērķus

150 Treškārt, par nepieciešamību sasniegt Noteikumu mērķus, ļaujot prasītājai noteikt, lai tikai uz iepakojuma, kas uzticēts *DSD* sistēmai, būtu norādīta firmas zīme "Der Grüne Punkt" (skat. iepriekš 98.–100. punktu), no jaukto sistēmu darbības praktiskajiem noteikumiem izriet, ka šāda ekskluzivitāte Noteikumos nav paredzēta gadījumam, ja tiek izmantotas jauktās sistēmas. Turklāt šo praktisko noteikumu pārbaude ļauj konstatēt, ka firmas zīmei nav tādas nozīmes, kādu tai piedēvē prasītāja, ņemot vērā, ka reģenerācijas līmeņi, kas ir jāsasniedz, lai izpildītu Noteikumos minētos savākšanas un reģenerācijas pienākumus, tiek aprēķināti atkarībā no savāktā materiāla, nevis uz iepakojuma norādītās preču zīmes.

151 Šajā sakarā, runājot par gala patērētāja lomas noteikšanu, jānorāda, ka prasītāja piekrīt tam, ka nav iespējams iepriekš pārliecinoši noteikt, vai konkrēto iepakojumu tiešām iznīcinās *DSD* sistēma. Turklāt prasītāja nevar pamatoti apstrīdēt to, ka atbildē uz Komisijas jautājumu, ar kuru tā vēlējās noskaidrot, vai bija taisnība, ka "saskaņā ar Noteikumiem par iepakojumu patērētājs var izvēlēties, vai iepakojumu atstāt veikalā vai to tur nogādāt, vai arī to nodot iznīcināšanai dzīvesvietas tuvumā", Vācijas iestādes atbildēja, ka "Noteikumos par iepakojumu nav precīzu norāžu, kas gala patērētājam uzliktu pienākumu atdot iepakojumu atpakaļ", un ka "Komisijas jautājumā ietvertais pieņēmums tātad ir pareizs" (skat. Vācijas iestāžu apsvērumus, atbilde uz 1.b.aa jautājumu; ietverta apstrīdētā lēmuma 20. apsvērumā, 8. zemsvītras piezīme). Šajā sakarā prasītāja nevar apgalvot, ka "iznīcināšana dzīvesvietas tuvumā" paredz iznīcināšanu ar sabiedriskās atkritumu iznīcināšanas sistēmas palīdzību, nevis izmantojot kolektīvu sistēmu, ņemot vērā, ka no tā, kā ir nosaukts Komisijas uzdotais 1. jautājums par līdzekļiem, kā sasniegt Noteikumos paredzētos reģenerācijas līmeņus, un no, atbildot uz 1. jautājuma a) apakšpunktu, Vācijas

iestāžu sniegto apsvērumu satura, kurā precizēts, ka savākšana gala patērētāja tuvumā notiek ar kolektīvo sistēmu palīdzību, skaidri izriet, ka šis jēdziens norāda uz kolektīvo sistēmu Noteikumu 6. panta 3. punkta izpratnē.

152 Tādējādi neviens prasītājas sniegtais arguments neļauj apšaubīt apstrīdēto lēmumu, ciktāl tajā ir norādīts, ka jauktu sistēmu gadījumā Noteikumi ļauj gala patērētājam izvēlēties, kurai sistēmai nogādāt iepakojumu (apstrīdētā lēmuma 138., 141. un 145. apsvērums).

153 Turklāt par iespēju patērētājam norādīt, ka iepakojumu var savākt un pārstrādāt vairākas sistēmas, no apstrīdētā lēmuma (apstrīdētā lēmuma 141. un 145. apsvērums) izriet, ka dažādie Noteikumos paredzētie reklāmas veidi, proti, kolektīvajām sistēmām — marķēšana un citi piemēroti līdzekļi (Noteikumu 6. panta I pielikuma 4. punkta 2) apakšpunkts) un individuālajām sistēmām — paziņošana par iespēju iepakojumu atdot atpakaļ pārdošanas vietā (Noteikumu 6. panta 1. punkta trešais teikums), ļauj gala patērētāju informēt par dažādām attiecīgajam iepakojumam paredzētajām nodošanas iespējām, neapstiprinot prasītājas argumentu, ka firmas zīmes "Der Grüne Punkt" norāde uz iepakojuma traucējot citām sistēmām, izņemot *DSD* sistēmu, vākt un pārstrādāt iepakojumu.

154 Šajā sakarā jāatgādina, ka Noteikumos nav precizēts, ka firmas zīmi "Der Grüne Punkt" nevar norādīt uz iepakojuma, ko vāc konkurējoša kolektīvā vai individuālā sistēma, ja tās turklāt ievēro Noteikumos paredzētos nosacījumus, izmantotās sistēmas identificēšanai kopā ar *DSD* sistēmu. Šādas norādes var būt kumulatīvas, un tādējādi viens un tas pats iepakojums var vienlaikus piederēt pie dažādām sistēmām. Šādā veidā Komisija pareizi interpretē pārskatāmības pienākuma saturu, ko definējušas Vācijas iestādes savos apsvērumos, saskaņā ar kuriem patērētāji un

iestādes ir skaidri jāinformē, uz kādu iepakojumu attiecas pienākums to savākt tirdzniecības vietās vai to tuvumā un uz kādu šāds pienākums neattiecas (skat. Vācijas iestāžu apsvērumus, atbildes uz 2.a jautājumu pēdējais teikums; apstrīdētā lēmuma 20., 141. un 142. apsvērums).

155 Tādējādi argumenti par nepieciešamību sasniegt Noteikumu mērķus ir jānoraida.

— Par attaisnojumiem saistībā ar tiesībām, kas regulē preču zīmes

156 Ceturtkārt, runājot par prasītājas argumentiem saistībā ar tiesībām, kas regulē preču zīmes (skat. iepriekš 103.–113. punktu), jānorāda, ka tas, ka divu kolektīvo sistēmu vienlaicīgas izmantošanas gadījumā uz viena un tā paša iepakojuma ir norādīta firmas zīme "Der Grüne Punkt" un "piemērota līdzekļa" norāde, kas apzīmē kādu citu kolektīvo sistēmu Noteikumu 6. panta I pielikuma 4. punkta 2) apakšpunkta izpratnē, un tas, ka, ja vienlaicīgi tiek izmantota *DSD* sistēma un kāda individuālā sistēma, uz viena un tā paša iepakojuma ir norādīta firmas zīme "Der Grüne Punkt" un norāde par iespēju to nodot atpakaļ veikalā, neapdraud *DSD* preču zīmes pamata funkciju (šajā sakarā skat. Tiesas 1988. gada 5. oktobra spriedumu lietā 238/87 *Volvo*, *Recueil*, 6211. lpp., 9. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Magill*, 49. un 50. punkts; Pirmās instances tiesas 1999. gada 16. decembra spriedumu lietā T-198/98 *Micro Leader*/Komisija, *Recueil*, II-3989. lpp., 56. punkts). Faktiski, kā norādīts apstrīdētajā lēmumā, no *Kammergericht Berlin* 1994. gada 14. jūnija sprieduma izriet, ka šī preču zīme "tikai attiecīgajām personām norāda, ka prece, uz kuras tā ir norādīta, var tikt iznīcināta ar *DSD* sistēmas palīdzību", nesniedzot norādi par piedāvātā pakalpojuma kvalitāti (apstrīdētā lēmuma 145. apsvērums). Turklāt, ja daļa iepakojuma ir piešķirta *DSD* konkurentam, patērētājs var izvēlēties, vai dot iepakojumu pārstrādāt *DSD* sistēmai vai konkurējošai sistēmai.

157 Tādējādi, tā kā firmas zīmes "Der Grüne Punkt" uzdevums ir identificēt iespēju iznīcināt attiecīgo iepakojumu ar *DSD* sistēmas palīdzību un tā kā šo firmas zīmi var norādīt vienlaikus ar citām zīmēm vai citiem mehānismiem, kas ļauj identificēt citādu iznīcināšanas iespēju ar kādas individuālās vai konkurējošas kolektīvās sistēmas palīdzību, nevar apgalvot, ka apstrīdētais lēmums nesamērīgi apdraudētu tiesības, kas regulē preču zīmes, vai katrā ziņā ka šo apdraudējumu neattaisnotu nepieciešamība novērst dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu EKL 82. panta izpratnē.

158 Šajā sakarā prasītājas minētajai kritikai par to, kā apstrīdētajā lēmumā ir izmantots *Kammergericht Berlin* spriedums (skat. iepriekš 109. punktu), nav nozīmes. Šī kritika attiecas tikai uz īpašiem apstākļiem, kuros taisīts spriedums, kurā *Kammergericht Berlin* atspēko ideju, ka firmas zīme "Der Grüne Punkt" varētu sniegt norādes par atkritumu iznīcināšanas pakalpojuma kvalitāti, tādējādi neapšaubot secinājumu, kuru izdara Komisija, proti, ka vairākas norādes informē patērētāju par to, kā jārīkojas saistībā ar to, ka uz viena un tā paša iepakojuma var būt norādītas dažādas sistēmas, kas to var savākt un pārstrādāt. Iepriekš minētais ātrās ēdināšanas ķēdes piemērs tādējādi konkrēti ilustrē preču zīmes "Der Grüne Punkt" nozīmi, kad tā ir norādīta uz iepakojuma, kura savākšanu un pārstrādi veic arī kāda cita sistēma.

159 Par prasītājas minētajiem argumentiem saistībā ar viedokļu aptaujām (skat. iepriekš 110. punktu) jānorāda, ka šo aptauju rezultāti neapstrīd apstrīdētajā lēmumā izklāstīto pamatojumu. Faktiski ir loģiski, ka patērētāji uz iepakojuma norādīto firmas zīmi "Der Grüne Punkt" identificē kā norādi uz to, ka to var nodot savākšanas iekārtās, kas atrodas dzīvesvietu tuvumā. Tomēr tas neļauj uzzināt, kāda būtu patērētāju reakcija uz iepakojumu, uz kura būtu norādītas vairākas firmas zīmes, kas identificē kolektīvās sistēmas. Taču Komisija un personas, kas iestājušās lietā, šajā sakarā norāda, ka šo sistēmu izmantotās savākšanas iekārtas ir vienas un tās pašas un ka lielākoties patērētājs iepakojumu šajās iekārtās iemet atkarībā no tā materiāla,

nevis uz iepakojuma norādītās firmas zīmes, kas tika apstiprināts tiesas sēdē. Tāpat par jauktas sistēmas iespēju, kombinējot *DSD* sistēmu un individuālu sistēmu, apgalvojums, ka 48,4 % patērētāju nesaprotot pretrunīgās norādes, kas norāda uz abām šīm sistēmām, nešķiet nozīmīgs, ņemot vērā to, ka tās tikai norāda uz jauktas sistēmas gadījumā patērētājam piedāvāto izvēles iespēju un ka tāpēc tās nevar radīt pretrunas, kā to ilustrē iepriekš apskatītais ātrās ēdināšanas ķēdes piemērs.

160 Turklāt jānorāda, ka argumentam par sabiedrības, uz ko attiecas preču zīme, maldināšanu, nevar piekrist (skat. iepriekš 111. punktu), ņemot vērā, ka līgums par firmas zīmes izmantošanu attiecas tikai uz minētās firmas zīmes lietotājiem, proti, iepakojuma ražotājiem un izplatītājiem, kuri izmanto *DSD* sistēmu, nevis patērētājiem.

161 Vēl jāatzīmē, ja piekristu prasītājas aizstāvētajai ekskluzivitātei, tās sekas būtu tikai tādas, ka iepakojuma ražotājiem un izplatītājiem tiktu liegts izmantot jauktu sistēmu un tiktu leģitimizēta iespēja prasītājai saņemt atlīdzību par pakalpojumu, par kuru ieinteresētās personas varētu pierādīt, ka tas nav sniegts, jo ir uzticēts citai kolektīvajai vai individuālajai sistēmai saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 1. pantā definētajiem nosacījumiem.

162 Argumenti par tiesībām, kas regulē preču zīmes, tādējādi ir jānoraida, jo preču zīmes "Der Grüne Punkt" funkcija jaukto sistēmu gadījumā nav apdraudēta.

— Par *DSD* sistēmas pienācīgu darbību

163 Visbeidzot, par argumentiem, kas saistīti ar nepieciešamību nodrošināt pienācīgu *DSD* sistēmas darbību (skat. iepriekš 115. un 116. punktu), no iepriekš minētā izriet, ka jauktu sistēmu gadījumā tā netiek ietekmēta. Katrā ziņā vajadzības *DSD* sistēmas darbības nodrošināšanai pašas par sevi nevar attaisnot prasītājas rīcību, kas raksturota Komisijas minētajā *Bundesgerichtshof* spriedumā lietā *BäKo* un *Oberlandesgericht Düsseldorf* spriedumā lietā *Hertzel* (skat. iepriekš 116. un 118. punktu), dažādajās Komisijai iesniegtajās sūdzībās (apstrīdētā lēmuma 3. un 6. apsvērums) un apgalvojumā, ko *DSD* sākotnēji norādīja prasības pieteikumā (skat. iepriekš 115. punktu), pieprasot maksu par visu Vācijā pārdoto iepakojumu ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt", pat ja tiek sniegti pierādījumi, ka zināmu daļu šī iepakojuma ir savākusi un pārstrādājusi kāda cita kolektīvā vai individuālā sistēma.

v) Secinājums

164 No iepriekš minētā izriet, ka atbilstoši apstrīdētajā lēmumā norādītajam ne Noteikumi par iepakojumu, ne tiesības, kas regulē preču zīmes, ne vajadzības, kas saistītas ar *DSD* sistēmas darbību, neļauj prasītājai pieprasīt no uzņēmumiem, kas izmanto tās sistēmu, maksu par visu Vācijā pārdoto iepakojumu ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt", ja šie uzņēmumi pierāda, ka tie daļai vai visam šim iepakojumam neizmanto *DSD* sistēmu.

165 Tādējādi pirmais pamats ir jānoraida.

2. *Par otro pamatu — Regulas Nr. 17 3. panta un samērīguma principa pārkāpumu*

166 Prasītāja norāda, ka saskaņā ar Regulas Nr. 17 3. pantu Komisija var, pieņemot lēmumu, likt attiecīgajiem uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienībām izbeigt konstatētu pārkāpumu. Lēmumā, kas pieņemts, lai izbeigtu pārkāpumu, ir jāievēro samērīguma princips, un tajā tādējādi var noteikt tikai to, kas ir piemērots un nepieciešams, lai izbeigtu pārkāpumu un atjaunotu likumību saskaņā ar pārkāptajiem noteikumiem (Pirmās instances tiesas 1991. gada 10. jūlija spriedums lietā T-76/89 *ITP*/Komisija, *Recueil*, II-575. lpp., 80. punkts, un 1995. gada 8. jūnija spriedums lietā T-7/93 *Langnese-Iglo*/Komisija, *Recueil*, II-1533. lpp., 209. punkts). Taču šajā lietā apstrīdētā lēmuma 3., 4. un 5. pantā noteiktie pasākumi neatbilstot šīm prasībām.

a) Par selektīvo marķēšanu

167 Prasītāja būtībā apgalvo, ka iepakojuma selektīva marķēšana atkarībā no izmantotās sistēmas ir piemērotāka nekā apstrīdētajā lēmumā noteiktais pienākums.

168 Prasītāja atzīmē, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā norāda, ka *DSD* klientiem vienāda iepakojuma (ar vai bez preču zīmes "Der Grüne Punkt") selektīva marķēšana "daudzos gadījumos, sastopoties ar ekonomisko realitāti," nebūtu iespējama (apstrīdētā lēmuma 103. apsvērums). Obligātā licence tādējādi nebūtu jānosaka gadījumos, kad selektīva marķēšana nav neiespējama ekonomiskās realitātes dēļ. Tādos gadījumos dominējoša stāvokļa ļaunprātīga izmantošana pati par sevi ir izslēgta un apstrīdētā lēmuma 3. pantā un 4. panta 1. punktā paredzētie pasākumi esot nesamērīgi.

169 Komisija uzsver, ka apstrīdētajā lēmumā nav paredzēti gadījumi, kad viss iepakojums ir vienāds, un ka tā ir norādījusi iemeslus, kāpēc neesot iespējams prasīt, lai iepakojuma ražotāji un izplatītāji veidotu atšķirīgu iepakojumu atkarībā no savākšanas un reģenerācijas sistēmas, ko tie izmanto.

170 Pirmās instances tiesa atgādina, ka dominējoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas raksturošanas stadijā apstrīdētajā lēmumā ir apskatīti *DSD* argumenti, saskaņā ar kuriem iepakojuma ražotājiem un izplatītājiem, kas izmanto tās sistēmu, bija jāatsakās norādīt firmas zīmi "Der Grüne Punkt" uz iepakojuma, kas nepiederēja pie *DSD* sistēmas. Saskaņā ar apstrīdēto lēmumu iepakojuma selektīva marķēšana atkarībā no izmantotās sistēmas nav piemērots risinājums, kas ļautu iepakojuma ražotājiem un izplatītājiem izmantot kādu individuālo vai citu kolektīvo sistēmu kopā ar *DSD* sistēmu. Faktiski Komisija uzskata, ka tas ietver lielus izdevumus ražošanas un izplatīšanas izmaksu ziņā (apstrīdētā lēmuma 104. un 105. apsvērums); ka ir grūti, pat neiespējami kontrolēt iepakojuma atrašanos tirdzniecības tīklā (apstrīdētā lēmuma 106. apsvērums) un ka patērētājs izvēlas nodošanas vietu gadījumā, ja tiek izmantota individuālā un kolektīvā sistēma (apstrīdētā lēmuma 107. apsvērums).

171 Tieši šajā aspektā ir jāsaprot prasītājas minētais apstrīdētā lēmuma izvilkums, saskaņā ar kuru atteikšanās norādīt firmas zīmi "Der Grüne Punkt" uz iepakojuma, kas nepieder pie *DSD* sistēmas, "daudzos gadījumos, sastopoties ar ekonomisko realitāti, nebūtu iespējama" (apstrīdētā lēmuma 103. apsvērums).

172 Tomēr no šī apgalvojuma nevar secināt, ka apstrīdētā lēmuma 3.–5. pantā noteiktie pasākumi būtu nesamērīgi. Šie pasākumi faktiski tikai aizliedz *DSD* iekasēt maksu par visu iepakojumu ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt", ja ir pierādīts, ka daļu no šī iepakojuma ir savākusi un pārstrādājusi cita sistēma. Taču, kā izriet no jauktās

sistēmas darbības noteikumu pārbaudes pirmā pamata ietvaros (skat. iepriekš 131.–138. punktu), konkurence starp sistēmām notiek uz pārstrādājamo materiālu bāzes, nevis atkarībā no iepriekš noteikta iepakojuma daudzuma, kas ekskluzīvi it īpaši ar selektīvas marķēšanas palīdzību piederētu pie vienas vai otras sistēmas, kura tiek izmantota. Turklāt attiecīgie pasākumi nesamērīgi neapdraud *DSD* intereses, jo tā joprojām saņem atlīdzību par pakalpojumu, ko tā sniedz, proti, tā materiāla daudzuma savākšanu un pārstrādi, ko tai uzticējuši iepakojuma ražotāji un izplatītāji, kas pievienojušies tās sistēmai.

173 Tāpēc tas, ka teorētiski būtu iespējams firmas zīmi uz iepakojuma norādīt selektīvi, nenozīmē, ka būtu jāatceļ iepriekš minētie pasākumi, ņemot vērā, ka šis risinājums iepakojuma ražotājiem un izplatītājiem būtu daudz dārgāks un sarežģītāk īstenojams nekā apstrīdētā lēmuma 3.–5. pantā noteiktie pasākumi, kuros paredzēts maksu par *DSD* piedāvāto pakalpojumu attiecināt tikai uz pakalpojumiem, kurus šī sistēma faktiski ir sniegusi.

174 Vēl piekrist selektīvas marķēšanas principam nozīmētu, ka Komisija ļautu *DSD* turpināt ļaunprātīgi izmantot dominējošo stāvokli, jo ar šo risinājumu saistītās izmaksas un praktiskās grūtības, kas saistītas ar tā īstenošanu, rada risku, ka *DSD* klienti atturēsies no citu sistēmu, izņemot *DSD* sistēmas, izmantošanas, lai Vācijā savāktu un pārstrādātu daļu (pirmais un otrais variants) vai visu iepakojumu (trešais variants).

175 Tādējādi pirmais iebildums ir jānoraida.

b) Par obligātās licences noteikšanu, to neierobežojot laikā

176 Prasītāja apgalvo, ka apstrīdētā lēmuma 3. pants un 4. panta 1. punkts esot nesamērīgi, jo tajos esot noteikts pienākums piešķirt trešām personām licenci preču zīmes "Der Grüne Punkt" lietošanai, to neierobežojot laikā, pat tad ja šīs personas nepiedalās *DSD* sistēmā, lai gan vienīgais šajā sakarā sniegtais paskaidrojums esot tāds, ka "apstrīdēto līguma noteikumu dēļ ieeja tirgū [esot] ļoti apgrūtināta" (skat. apstrīdētā lēmuma 115. apsvērumu). Obligāto licenci tādējādi varot paredzēt tikai laika posmam, kamēr konkurenti ieiet tirgū.

177 Komisija uzsver, ka prasītājas potenciālie konkurenti tiktu no jauna izstumti no tirgus, ja to klientiem būtu jāmaksā *DSD* par daudzumu, kas ir izslēgts no *DSD* sistēmas.

178 Pirmās instances tiesa atgādina, ka apstrīdētā lēmuma vērtējumā par EKL 82. pantu ir uzskatīts, ka *DSD* rīcība, pieprasot maksu par visu Vācijā pārdoto iepakojumu ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt", bija ļaunprātīga izmantošana un veidoja šķēršli ieejai tirgū (apstrīdētā lēmuma 110.–135. apsvērums un 1. pants). Saskaņā ar lēmumu maksu nevar pieprasīt, ja iepakojuma ražotāji un izplatītāji, kas izmanto *DSD* sistēmu tikai daļai no Vācijā pārdotā iepakojuma, pierāda, ka tie Noteikumos uzliktos savākšanas un reģenerācijas pienākumus izpilda ar konkurējošu kolektīvo sistēmu vai individuālo sistēmu palīdzību (pirmais un otrais variants). Tāpat maksu nevar pieprasīt, kad iepakojuma ražotāji un izplatītāji, kas neizmanto *DSD* sistēmu Vācijā, bet šajā valstī pārdod standarta iepakojumu, ko tie pārdod arī kādā citā dalībvalstī un kuram tie pievienojas kādai savākšanas sistēmai, kas izmanto firmas

zīmi "Der Grüne Punkt", pierāda, ka tie Noteikumos uzliktos pienākumus izpilda ar konkurējošu kolektīvo sistēmu vai individuālo sistēmu palīdzību (trešais variants).

179 Lai beigtu šo EKL 82. panta pārkāpumu, Komisija *DSD* uzlika apstrīdētā lēmuma 3. pantā un 4. panta 1. punktā noteiktos pienākumus.

180 Šie pienākumi neattiecas uz trešām personām, bet uz iepakojuma ražotājiem vai izplatītājiem, kas ir vai nu *DSD* partneri saskaņā ar līgumu par firmas zīmes izmantošanu (3. panta gadījumā, kas attiecas uz pirmo un otro variantu), vai nu preču zīmes "Der Grüne Punkt" lietošanas licences īpašnieki kādā citā dalībvalstī kādā savākšanas vai reģenerācijas sistēmā, kas izmanto firmas zīmi, kas atbilst šai preču zīmei (4. panta 1. punkta gadījums, kas ietver trešo variantu).

181 Tāpat šo pienākumu mērķis nav uzlikt *DSD* izdot licenci preču zīmes "Der Grüne Punkt" izmantošanai bez ierobežojumiem laikā, bet tikai aizliegt *DSD* iekasēt maksu par visu iepakojumu ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt", ja ir pierādīts, ka visu vai tikai daļu no šī iepakojuma ir savākusi un pārstrādājusi kāda cita sistēma.

182 Tādējādi, kamēr firmas zīmes "Der Grüne Punkt" izmantotāji pierāda, ka iepakojuma daudzumu, kuram tie neizmanto *DSD* sistēmu, faktiski ir savākušas un pārstrādājušas kolektīvās vai individuālās sistēmas, prasītāja nevar apgalvot, ka ir nesamērīgi no tās pieprasīt, lai tā netiktu maksāts par pakalpojumu, ko tā nesniedz.

183 Tātad otrais iebildums ir jānoraida.

c) Par iepriekšējas samaksas pienākumu

184 Prasītāja norāda, ka no apstrīdētā lēmuma 3. panta pirmā teikuma, 4. panta 1. punkta un 5. panta 2. un 3. punkta izriet, ka firmas zīmes lietotāji var atteikties maksāt par preču zīmes "Der Grüne Punkt" izmantošanu, apgalvojot, ka tie vairs nevēlas izmantot *DSD* sistēmu daļai no sava iepakojuma un ka tie no Noteikumiem izrietošos pienākumus izpildīs ar individuālas iznīcināšanas risinājuma palīdzību. Apstrīdētā lēmuma 5. panta 3. un 7. punktā prasītājai ir aizliegts pieprasīt iesniegt eksperta apliecinājumu pirms Noteikumos paredzētā datuma (proti, nākamā gada 1. maija), kā arī pieprasīt citus pierādījumus. Šis pasākums esot nesamērīgs un novedot pie netaisnīgas risku sadales, ciktāl prasītājai ir jāatsakās no maksas iepriekšējas iekasēšanas un šī samaksa jāpakļauj pierādījumu sniegšanas procedūrai pēc sešpadsmit mēnešiem, visā šajā laikā riskējot ar to, ka tās klients var kļūt maksātnespējīgs.

185 Komisija apgalvo, ka iespēja, ka gandrīz viss izdalītais iepakojums tiks izņemts no *DSD* sistēmas, neesot ticama ar to saistīto pierādīšanas pienākumu dēļ. Turklāt jēdziens "iepriekšēja samaksa" neesot pareizs, ņemot vērā, ka prasītājai maksa ir jāiekasē *a posteriori* tikai tad, ja citas savākšanas sistēmas nesasniedz paredzētos līmeņus. Taču uzņēmumi, kas piedāvā individuālās savākšanas sistēmas, neieteiks šādi rīkoties saviem klientiem, jo tie mēģinās sasniegt tiem līgumā piešķirtajam

daudzumam paredzēto līmeni, lai izvairītos no pienākuma *a posteriori* iegūt daļēju licenci no konkurenta, vajadzības gadījumā maksājot procentus, ja šis līmenis netiktu sasniegts.

186 Vispirms Pirmās instances tiesa norāda, ka prasītājas izvirzītā iespēja, ka zināmi firmas zīmes lietotāji varētu atteikties maksāt par preču zīmes "Der Grüne Punkt" lietošanu, apgalvojot, ka tie vairs nevēlas izmantot *DSD* sistēmu daļai sava iepakojuma, praktiski nav ticama, ņemot vērā to, ka Noteikumos šiem lietotājiem ir noteikts pienākums sniegt pierādījumus par to, ka tie ir izpildījuši savus pienākumus savākt un pārstrādāt pārdoto iepakojumu ar citas sistēmas palīdzību, un ka, ja tas tā nebūtu, šiem lietotājiem būtu jānopērk trūkstošais daudzums no *DSD* sistēmas, ja šī sistēma būtu savākusi materiāla daudzumu, kas ir vienāds ar šo iepakojumu (skat. iepriekš 137. un 138. punktu).

187 Turklāt no apstrīdētā lēmuma 5. panta 3. punkta izriet, ka "*DSD* nekādā gadījumā nevar pieprasīt, lai apliecinājums tiktu uzrādīts vēlākā datumā nekā paredzēts Noteikumos par iepakojumu", un no 5. panta 7. punkta, ka "nevienu citu līguma par firmas zīmes izmantošanu noteikumu nevar piemērot tā, lai pastiprinātu prasības par *DSD* sniedzamajiem pierādījumiem".

188 Šie pasākumi ir paredzēti, lai nodrošinātu iepakojuma ražotājam vai izplatītājam, kas izmanto konkurējošu kolektīvo sistēmu vai individuālo sistēmu daļai no iepakojuma, ko tas pārdod, iespēju sniegt *DSD* sistēmas pārvaldītāja vai neatkarīga eksperta apliecinājumu vai arī auditora izdotu sertifikātu, kas nepieciešams, lai pierādītu, ka Noteikumos paredzētie pienākumi noteiktam iepakojuma daudzumam ir izpildīti ar citas sistēmas, nevis *DSD* sistēmas palīdzību (skat. 5. panta 1., 2., 4. un 6. punktu).

189 Tāpēc prasītāja nevar apgalvot, ka šie pasākumi būtu nesamērīgi, ņemot vērā, ka šis apliecināšanas process ir spēkā visām sistēmām, ieskaitot *DSD* sistēmu, un ka tā nav minējusi īpašus iemeslus, kas attaisnotu izņēmumu no šī procesa. Turklāt prasītājas minētais jēdziens "iepriekšēja samaksa" ir maldinošs, ņemot vērā, ka *DSD* saņem atlīdzību atkarībā no materiāla daudzuma, ko tai ir uzticējuši tās klienti, un tikai problēmas gadījumā, proti, ja citas savākšanas sistēmas nesasniedz tām uzticētajam daudzumam paredzēto līmeni, *DSD* var pieprasīt maksāt par pārpalikumu.

190 Tādējādi trešais iebildums ir jānoraida.

d) Par piemērotas maksas izslēgšanu tikai par preču zīmes lietošanu

191 Prasītāja apgalvo, ka apstrīdētā lēmuma 3. un 4. pantā Komisija tai ir aizliegusi iekasēt maksu, ja ir pierādīts, ka no Noteikumiem izrietošie pienākumi ir izpildīti, izmantojot citu metodi. *DSD* tādējādi neesot tiesību pieprasīt firmas zīmes lietotājiem maksu tikai par preču zīmes "Der Grüne Punkt" lietošanu. Šāds izņēmums esot pretrunā Tiesas judikatūrai, kura pieļaujot saprātīgas maksas iekasēšanu (iepriekš minētais spriedums lietā *Volvo*, 11. punkts).

192 Komisija uzsver, ka apstrīdētajā lēmumā *DSD* nav noteikts pienākums izsniegt obligātu licenci, bet tikai paredzēts novērst to, ka *DSD* saņem maksu, ja iepakojumu, uz kura ir norādīta firmas zīme, nesavāc un nepārstrādā *DSD* sistēma. Komisija tiesas sēdē precizēja, ka, tā kā *DSD* paziņotajā līgumā par firmas zīmes izmantošanu

maksa par preču zīmes lietošanu nav nošķirta no tās, kas jāmaksā par *DSD* sistēmas izmantošanu, lēmumā nekas nav teikts par to, vai var prasīt samaksu tikai par preču zīmes lietošanu.

193 Pirmās instances tiesa norāda, ka apstrīdētā lēmuma 3. pantā *DSD* uzliktais pienākums ļauj ražotājiem un izplatītājiem, kas izmanto tās sistēmu tikai daļai no to iepakojuma, nepārskaitīt *DSD* maksu, ja tiek sniegti pierādījumi, ka iepakojumu ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt" nav savākusi un pārstrādājusi *DSD* sistēma, bet kāda konkurējoša sistēma.

194 Tomēr pat šajā gadījumā nevar izslēgt, ka uz attiecīgā iepakojuma norādītajai preču zīmei "Der Grüne Punkt" varētu būt ekonomiska vērtība pašai par sevi, jo tā ļauj patērētāju informēt par to, ka attiecīgo iepakojumu var nodot *DSD* sistēmai, kā tas turklāt ir norādīts apstrīdētajā lēmumā (apstrīdētā lēmuma 145. apsvērums). Tādējādi, pat ja minētais iepakojums faktiski netiek nodots *DSD* sistēmai un ir pierādīts, ka ar to vienādu materiāla daudzumu ir savākusi un pārstrādājusi kāda konkurējoša sistēma, preču zīme patērētājam tomēr sniedz iespēju šo iepakojumu iznīcināt ar *DSD* sistēmas palīdzību. Šādai saistībā ar visu iepakojumu, kas pārdots ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt", neatkarīgi no tā, vai tas pieder vai nepieder pie *DSD* sistēmas, patērētājam sniegtai iespējai pēc savākto daudzumu pārbaudes var būt zināma cena, ko, pat ja tā nav vienāda ar savākšanas un reģenerācijas pakalpojuma faktisko cenu, kā tas varētu būt saskaņā ar apstrīdētajiem līguma par firmas zīmes izmantošanu noteikumiem, būtu jāvar pārskaitīt *DSD* kā atlīdzību par šajā lietā sniegto pakalpojumu, proti, sistēmas nodrošināšanu.

195 Par šo aspektu izjautāta tiesas sēdē, Komisija atzina, ka šis jautājums nav apskatīts apstrīdētajā lēmumā, kurā tikai pārbaudīta *DSD* rīcības likumība saistībā ar maksas

pārskaitīšanu par pakalpojumu, par kuru ir sniegti pierādījumi, ka to nav sniegusi *DSD* sistēma, bet kāda cita sistēma.

196 Tādējādi jānorāda, ka apstrīdētais lēmums ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā netiek izslēgta iespēja *DSD* saņemt piemērotu samaksu tikai par preču zīmes lietošanu, ja ir pierādīts, ka iepakojumu ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt" ir savākusi un pārstrādājusi cita sistēma.

e) Par iespēju norādīt paskaidrojumu

Lietas dalībnieku argumenti

197 Prasītāja apgalvo, ka apstrīdētā lēmuma 3. panta pirmajā daļā noteiktais pienākums esot nesamērīgs, ciktāl tas liedzot pieprasīt, lai firmas zīmes lietotāji uz iepakojuma pirmajā un otrajā variantā norādītu paskaidrojumu. Saskaņā ar *DSD* apgalvoto šāds paskaidrojums, ko iepakojuma ražotāji un izplatītāji, kas izmanto tās sistēmu, varētu norādīt bez lielām grūtībām, ļautu atvieglot preču zīmes "Der Grüne Punkt" aizskārumu, kas izrietot no apstrīdētā lēmuma. Minētajā paskaidrojumā tādējādi patērētājam varētu norādīt, ka tādā vai citā federālajā zemē iepakojums nepieder pie *DSD* sistēmas, bet pie kādas citas kolektīvās sistēmas (pirmais variants) vai ka, pat ja uz iepakojuma marķējuma ir firmas zīme "Der Grüne Punkt", zināmas tirdzniecības vietas izmanto nevis šo sistēmu, bet individuālu sistēmu (otrais variants).

198 Turklāt prasītāja norāda, ka saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 4. panta 2. punktu tā var pieprasīt, lai iepakojuma ražotāji vai izplatītāji, kas neizmanto *DSD* sistēmu Vācijā, bet kādā citā dalībvalstī pārdod standarta iepakojumu, kuram tie piedalās savākšanas sistēmā, kas izmanto firmas zīmi "Der Grüne Punkt" (trešais variants), uz iepakojuma norādītu paskaidrojumu, vēršot patērētāja uzmanību uz to, ka šo iepakojumu Vācijā nevāc *DSD* sistēma. Saskaņā ar prasītājas apgalvoto šāds pasākums esot nesamērīgs, ņemot vērā to, ka cits pasākums, proti, firmas zīmes "Der Grüne Punkt" nenorādīšana vispār, nevis tikai paskaidrojuma norādīšana blakus minētajai firmas zīmei, mazāk apdraudētu preču zīmes izcelsmes funkciju.

199 Komisija atzīmē, ka saistībā ar pirmo variantu nekas neļauj uzskatīt, ka Noteikumi aizliegtu sistēmas konkurentiem izmantot to pašu firmas zīmi. Prasītāja uzskata, ka attiecīgajiem uzņēmumiem paskaidrojums būtu jāmaina katru reizi, kad kādā jaunā federālajā zemē tiek ieviesta konkurējoša sistēma. Tāpēc it īpaši konkurences sākuma posmā iepakojums būtu nepārtraukti jāmaina. Otrajā variantā norādīt paskaidrojumu uz iepakojuma neesot iespējams. Saistībā ar trešo variantu Komisija norāda, ka, ja preču zīmei "Der Grüne Punkt" būtu tāda aizsardzība, kā apgalvo prasītāja, ražotājiem būtu jāparedz dažāds iepakojums katrai dalībvalstij, kas nebūtu ekonomiski izdevīgi un radītu šķēršli tirdzniecībai.

Pirmās instances tiesas vērtējums

200 Par iebildumu saistībā ar apstrīdētā lēmuma 3. panta pirmo daļu jānorāda, ka paskaidrojumu norādīšana, kā iesaka prasītāja, neizbeigtu lēmuma 1. pantā raksturoto dominējoša stāvokļa ļaunprātīgo izmantošanu. Šādi paskaidrojumi

faktiski ir balstīti uz domu, ka iepakojumu ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt", kas pieder pie *DSD* sistēmas, ir iespējams nošķirt no iepakojuma ar firmas zīmi "Der Grüne Punkt", kurš nepieder pie *DSD* sistēmas un uz kura tādējādi būtu jānorāda paskaidrojums, kas informētu patērētāju. Taču, kā jau minēts (skat. iepriekš 131.–138. punktu), jaukto sistēmu darbības noteikumi nav balstīti uz to, ka iepakojumu identificē patērētāji, kas joprojām var izvēlēties, kurai sistēmai nodot iepakojumu, bet uz pārstrādājamā materiāla daudzuma piešķiršanu.

201 Paskaidrojumu norādīšana, kā to vēlas prasītāja, tādējādi pirmajā un otrajā variantā neļautu izbeigt Komisijas aprakstīto dominējošā stāvokļa ļaunprātīgo izmantošanu.

202 Tādējādi iebildums par apstrīdētā lēmuma 3. panta 1. punkta nesamērīgo raksturu, ciktāl tajā nav paredzēta iespēja norādīt paskaidrojumu, ir jānoraida.

203 Par iebildumu saistībā ar apstrīdētā lēmuma 4. panta 2. punktu jānorāda, ka no šī pasākuma izriet, ka "*DSD* atbrīvošanai no maksas var noteikt nosacījumu, ka uz [trešajā variantā] minētā iepakojuma blakus firmas zīmei ["Der Grüne Punkt"] ar norādi vai citā piemērotā veidā gala patērētāja uzmanība tiek vērsta uz to, ka iepakojumu nevāc sistēma, ko atbilstoši Noteikumu 6. panta 3. punktam izveidojusi *DSD*". Šajā noteikumā ir vienkārši pārņemtas *DSD* administratīvajā procesā ierosinātās saistības (apstrīdētā lēmuma 63. un 133. apsvērums). *DSD* tādējādi šajā tiesvedībā nevar apgalvot, ka cits pasākums, nevis tas, ko tā pati ir piedāvājusi Komisijai, turpmāk veido risinājumu, kas ir daudz piemērotāks, lai reaģētu uz

procesā identificēto problēmu. Turklāt, ja piekristu prasītājas aizstāvētajam risinājumam, proti, firmas zīmes "Der Grüne Punkt" nenorādīšanai vispār, nevis paskaidrojuma norādīšanai blakus minētajai firmas zīmei, tas nozīmētu uzlikt iepakojuma ražotājiem pienākumu paredzēt dažādus iepakojuma veidus katrai dalībvalstij, kas nebūtu racionāli no ekonomiskā viedokļa.

204 Tādējādi iebildums par apstrīdētā lēmuma 4. panta 2. punkta nesamērīgo raksturu, ciktāl tajā ir noteikts uz iepakojuma norādīt paskaidrojumu, lai gan būtu iespējams firmas zīmi "Der Grüne Punkt" nenorādīt vispār, ir jānoraida.

3. *Par trešo pamatu — EKL 86. panta 2. punkta un EKL 253. panta pārkāpumu*

a) Lietas dalībnieku argumenti

205 Prasītāja apgalvo, ka EKL 82. panta pārkāpums esot izslēgts, jo tai esot uzticēts pakalpojums ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi EKL 86. panta 2. punkta izpratnē, proti, atkritumu pārvaldība vides aizsardzības nolūkos un, precīzāk, iepakojuma savākšana un pārstrāde visā Vācijas teritorijā, ieskaitot nepievilcīgus lauku reģionus (Tiesas 1994. gada 27. aprīļa spriedums lietā C-393/92 *Almelo*, *Recueil*, I-1477. lpp., 47. punkts, un 2000. gada 23. maija spriedums lietā C-209/98 *Sydhavnens Sten & Grus*, *Recueil*, I-3743. lpp., 75. un 76. punkts; Pirmās instances tiesas 1997. gada 27. februāra spriedums lietā T-106/95 *FFSA* u.c./Komisija, *Recueil*, II-229. lpp., 72. punkts). Šo pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi tai esot uzticējušas Vācijas federālās zemes, kas ir atzinušas *DSD* sistēmu saskaņā ar

Noteikumu 6. panta 3. punkta vienpadsmito teikumu. Taču apstrīdētais lēmums apdraudot šī pakalpojuma sniegšanu ekonomiski pieņemamos apstākļos, jo iznīcinot preču zīmes "Der Grüne Punkt" signāla efektu un radot risku, ka tā vairs nevarēs iznīcināt atkritumus visā teritorijā. Tāpat apstrīdētajā lēmumā neesot izpildīts pienākums norādīt pamatojumu, kas esot paredzēts saskaņā ar EKL 253. pantu, jo tajā nekas nav teikts par EKL 86. panta 2. punktu.

206 Komisija, ko atbalsta personas, kas iestājušās lietā, apstrīd apgalvojumu, ka *DSD* par atkritumiem atbildīgās reģionālās iestādes būtu uzticējušas pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, jo jebkurš kolektīvās sistēmas operators, pamatojoties uz Noteikumu 6. panta 3. punkta vienpadsmito teikumu, var saņemt tādu pašu atļauju kā *DSD*. Turklāt no Noteikumiem izrietot, ka likumdevējs nav vēlējies novērst to, ka paralēli prasītājas izveidotajai sistēmai vienlaikus pastāv individuālās un kolektīvās sistēmas. Šāda konkurence esot nevis risks, bet Noteikumu mērķis.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

207 Saskaņā ar EKL 86. panta 2. punktu uz uzņēmumiem, kam uzticēti pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, attiecas Līguma noteikumi, it īpaši konkurences noteikumi, ja šo noteikumu piemērošana *de iure* vai *de facto* netraucē veikt konkrēti uzticētos pienākumus. Šajā pantā noteikts arī tas, ka nedrīkst tikt ietekmēta tirdzniecības attīstība, kaitējot Kopienas interesēm.

208 Šajā lietā jānorāda, ka, pat pieņemot, ka prasītājai būtu uzticēti pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi EKL 86. panta 2. punkta izpratnē tāpat kā visām

federālo zemju apstiprinātajām kolektīvajām sistēmām, risks, ka šis uzdevums būtu apdraudēts apstrīdētā lēmuma dēļ, tomēr nav pierādīts.

209 Faktiski pretēji prasītājas pirmajā pamatā norādītajam tas, ka *DSD* nevar saņemt atlīdzību par pakalpojumu, par kuru ir pierādīts, ka to ir sniegusi cita sistēma, nebūt neļauj secināt, ka apstrīdētais lēmums apdraudētu *DSD* sistēmai uzticēto savākšanas un reģenerācijas pakalpojumu veikšanu ekonomiski pieņemamos apstākļos.

210 It sevišķi no iepriekš minētā 156.–158. punkta izriet, ka apstrīdētais lēmums neapdraud preču zīmes "Der Grüne Punkt" pamata funkciju līguma par firmas zīmes izmantošanu ietvaros. Tāpat neviens no lietas materiālos esošajiem pierādījumiem neļauj secināt, ka apstrīdētais lēmums radītu risku, ka *DSD* vairs nevarēs iznīcināt iepakojumu visā Vācijas teritorijā.

211 Turklāt, tā kā prasītāja uz EKL 86. panta 2. punktu nav pamatojusies administratīvajā procesā, Komisijai nevar pārmest to, ka tā lēmumā nav norādījusi pamatojumu šajā aspektā.

212 Tādējādi trešais pamats ir jānoraida.

213 No iepriekš minētā izriet, ka prasība ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

214 Atbilstoši Pirmās instances tiesas reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija, *Landbell* un *BellandVision* ir prasījušas piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā prasītājai spriedums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež prasītājai segt savus tiesāšanās izdevumus pašai, kā arī atlīdzināt Komisijas, *Landbell* un *BellandVision* tiesāšanās izdevumus, ieskaitot tos, kas radušies pagaidu noregulējuma procedūrā. *Vfw*, kas nav prasījusi piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, sedz savus tiesāšanās izdevumus pati, ieskaitot tos, kas radušies pagaidu noregulējuma procedūrā.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (pirmā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) prasītāja *Der Grüne Punkt — Duales System Deutschland GmbH* sedz savus tiesāšanās izdevumus pati, kā arī atlīdzina Komisijas, *Landbell AG für Rückhol-Systeme* un *BellandVision GmbH* tiesāšanās izdevumus, ieskaitot tos, kas radušies pagaidu noregulējuma procedūrā;

3) ***Vfw AG* sedz savus tiesāšanās izdevumus pati, ieskaitot tos, kas radušies pagaidu noregulējuma procedūrā.**

García-Valdecasas Cooke Labucka

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2007. gada 24. maijā.

Sekretārs

E. Coulon

Priekšsēdētājs

J. D. Cooke

Satura rādītājs

Atbilstošās tiesību normas ... II - 1612

A — Noteikumi par iepakojuma atkritumu rašanās novēršanu ... II - 1612

B — *Der Grüne Punkt — Duales System Deutschland GmbH* kolektīvā sistēma un līgums par firmas zīmes izmantošanu ... II - 1615

Prāvas rašanās fakti ... II - 1618

Process un lietas dalībnieku prasījumi ... II - 1620

Juridiskais pamatojums ... II - 1623

A — Apstrīdētais lēmums ... II - 1623

1. Par iespēju savienot vairākas savākšanas un reģenerācijas sistēmas, lai izpildītu Noteikumos par iepakojumu paredzētos pienākumus ... II - 1624

2. Vērtējums saistībā ar EKL 82. punktu ... II - 1625

3. Vērtējums par Regulas Nr. 17 3. panta 1. punktu ... II - 1630

B — Par prasības pieņemamību ... II - 1634

1. Par prasības pieņemamību, ciktāl tā attiecas uz apstrīdētā lēmuma 4. pantu II - 1634

2. Par pamatu celšanu tiesvedības laikā ... II - 1636

3. Par zināmu prasītājas iesniegtu pielikumu ņemšanu vērā ... II - 1637

a) Par K. Vaidemana sagatavotajiem pielikumiem ... II - 1637

b) Par replikai pievienotajām viedokļu aptaujām ... II - 1639

C — Par lietas būtību ... II - 1639

1. Par pirmo pamatu — EKL 82. panta pārkāpumu ... II - 1640

a) Ievada apsvērumi saistībā ar apgalvojumu par bezmaksas obligāto licenci ... II - 1640

Lietas dalībnieku argumenti ... II - 1640

Pirmās instances tiesas vērtējums ... II - 1641

b) Lietas dalībnieku argumenti par dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu ..... II - 1642

i) Par to, ka, lai piedalītos sistēmā, kura konkurē ar *DSD* sistēmu, nav jāizmanto preču zīme "Der Grüne Punkt" ..... II - 1642

ii) Par to, ka bez preču zīmes "Der Grüne Punkt" obligātās licences netiek likvidēta konkurence ..... II - 1643

iii) Par dažādiem *DSD* rīcības attaisnojumiem ..... II - 1644

— Par nepieciešamību sasniegt Noteikumu mērķus ..... II - 1644

— Par pamatojumu saistībā ar tiesībām, kas regulē preču zīmes II - 1647

— Par pienācīgu *DSD* sistēmas darbību ..... II - 1651

c) Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 1653

i) Par apstrīdētajā lēmumā raksturoto ļaunprātīgo izmantošanu ..... II - 1653

ii) Par prasītājas prasīto ekskluzivitāti ..... II - 1655

iii) Par jauktās sistēmas darbības noteikumiem ..... II - 1657

iv) Par prasītājas kritiku saistībā ar apstrīdētajā lēmumā veikto analīzi II - 1662

— Par to, ka, ja tiek izmantota jaukta sistēma, nav vajadzības norādīt firmas zīmi "Der Grüne Punkt" uz visa iepakojuma, jo pastāv iespēja izmantot selektīvu marķējumu atkarībā no izmantotās sistēmas ..... II - 1662

— Par argumentiem, kas balstīti uz to, ka nav likvidēta konkurence II - 1664

— Par nepieciešamību sasniegt Noteikumu mērķus ..... II - 1665

— Par attaisnojumiem saistībā ar tiesībām, kas regulē preču zīmes II - 1667

— Par *DSD* sistēmas pienācīgu darbību ..... II - 1670

v) Secinājums ..... II - 1670

2. Par otro pamatu — Regulas Nr. 17 3. panta un samērīguma principa pārkāpumu ..... II - 1671

a) Par selektīvo marķēšanu ..... II - 1671

b) Par obligātās licences noteikšanu, to neierobežojot laikā ..... II - 1674

c) Par iepriekšējas samaksas pienākumu ..... II - 1676

d) Par piemērotas maksas izslēgšanu tikai par preču zīmes lietošanu .... II - 1678

e) Par iespēju norādīt paskaidrojumu ..... II - 1680

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1680

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 1681

3. Par trešo pamatu — EKL 86. panta 2. punkta un EKL 253. panta pārkāpumu II - 1683

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1683

b) Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 1684

Par tiesāšanās izdevumiem ..... II - 1686